Ötödik évfolyam | 133-dik szám. | Kolozsvártt, 1875 vasárnap junius 13.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési dij.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre . . . . . 15 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési dijak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 5 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et g (A (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Nyiltéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVAS
a
„KELET“
politikai és közgazdasági napilap
1875. második negyedére.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Félévre . . . . 8 frt
Negyedévre . . . 4 „
Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélszerübben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

Stein János
„Kelet“ kiadója.

Kilátások.

△ A képviselő-választások előmunkálatai, mind a törvény ide vágó intézkedéseinek foganatositására, mind a választók körében való kijelölésekre nézve általánosan megindittattak, sőt az erdélyi részeket nézve, nagyjában már be is fejeztettek s miután országrészünk legtöbb választó-kerülete a törvényben előirt határidők megtartásával elkészitette már a választók névjegyzékét, aligha egy kerület is kiesik a választások megejtésénél az általános időből s julius 1—10 napjaiban legnagyobb részt be is lesz fejezve a nagy fontosságu választási actus.

Azt már most is határozottan constatálhatjuk, hogy a szabadelvü kormány pártja tulnyomó nagy többséget fog az erdélyi részekből nyerni, s a szélső választókerületek nemhogy szaporodnának, sőt inkább apadni fognak. Marosvásárhely eddigi szélső baloldali két képviselője nagy hihetősséggel egyre fog apadni. Udvarhely városa lehet, hogy az értelmetlenség karjaiba dobja magát, de e lehető veszteséget (t. i. hogy Kassai Ignácz jövőre két paddal odább foglal az országházban helyet) Udvarhelyszék fogja kipótolni s legalább egyik kerületéből, majdnem bizonyosra mondhatni a szabadelvü párti képviselőt fog küldeni. Háromszék pedig, melynek reactióját — a főispáni változás folytán — majdnem kikerülhetetlennek jelezhetők csak nem régen is, a legjobb auspiciummal kecsegtet, akár az uj főispán fogadtatását és beiktatását, akár az ottani volt képviselők beszámoló beszédeit és az uj kijelöléseket nézzük. Csik, Gyergyó és Marosszék, a még késedelmező Aranyosszék s a megyék legnagyobb része szintén a legmegnyugtatóbb hireket szolgáltatják — ugy hogy bizton elmondhatjuk, hogy a szélső-baloldal nemhogy tért foglalt volna, sőt nálunk is, mint a Királyhágón tul, kiveszésnek indult az ázsiai agyvelő e sajátos válfaja s az 1879-diki választások már csak muzeumi ritkaságként fogják e különlegességet ismerni.

A jobboldali ellenzék sem dicsekedhetik nagyobb térfoglalással közöttünk, mint a Patay bácsi pártja. Egyelején e tekintetben is azt lehetett volna hinni, hogy Sennyey báró pártja egész erővel az erdélyi részekre fogja magát vetni, mert tagadhatatlan, hogy azon elemek, melyekből magát e párt ujonczozza, sporadice legalább megvannak országrészünkben s a fusiot megelőző és közvetetlen követő időkben némi jelei tünedeztek fel a reactionarius velleitásoknak, de ugy látszik, hogy a tapogatódzások, melyek például Belsőszolnokban megkisértve valának, ez idő szerint a visszavonulást tanácsolták s bár itt ott ma is hangzik egy-egy név, mely a conservativ elemek fészkelődésére enged következtetnünk, de ezek is mintha inkább csak a név és látszat becsületének megóvásaért mozognának, de a győzelemnek, sőt talán még a kitartó küzdelemnek is, minden reménye, illetőleg szándoka nélkül. Ugron Gábor, ugyan — mint hallszik — erősen fuvja a követ az udvarhelyszéki clericalis elemekkel s hirhedett lapjában is találhatott a figyelmes olvasó egy-egy elejtett szót, mely alól az ultramontán lóláb kikikacsingatott — de mi azt hiszszük, hogy a parliament e herosát akár a függetlenek, akár a szélső jobboldaliak közt fogjuk jövőre látni, akár pedig otthonszorulva az ősi curiában hatása, kára és haszna csak egy lesz, egyenlő azzal a quantummal, a mely sem nem oszt, sem nem szoroz.

Hátra van még két nem jelentéktelen elem, a mely az erdélyi részekben — akár hogyan is — számot tesz, a románok és a szászok.

Amazok szebeni conferenciájuk óta majd nem egészen skártba tették magukat, s bár egy-egy román ajku hazafi, elvétve található is még a politicai actio terén, de a tulnyomó nagy többség önmaga kárhoztatta magát a tétlenségre és arra, hogy ezuttal kiessék a számitásból. Majd eljő annak ideje, s remélhetőleg nem is oly nagy sokára, hogy ők is belássák, hogy a patak lefolyását egy kissé igen sokára tart bevárni, de addig, a mig ez megtörténnék, a választási mozgalmakat illetőleg, napi rendre térhetünk felettök.

A szász atyafiak már többet beszéltetnek magokról. Nekiek, mint mindig, most is két lepény kell az egy sütetből, egyik, hogy választottjaik a magyar nemzet képét viselik az országházában, másik, hogy e mellett mint egy külön territorium és a „szász nemzet mandatariusai“ szerepelhessenek a Sándor-utczai épületben.

Nekiek természetesen semmi az egész alkotmány, unio-törvény s a régi kiváltságok törvényes megszüntetése, ők, mint a monda barlangjában évszázakan át alvó hosszu szakállu császár, semmit a történetből nem tudnak s tartják magukat ősi „jussaik“-hoz. Nekiek a medgyesi 12 pontok emendalt második kiadása a Sinairól hozott két kőtábla s a ki a szebeni vatican mennykövei előtt meghajlani vonakodnék: anathema sit!

Ez állás aligha valamiben különbözik a szintén Szebenben (nomen et omen!) tartott román conferentia megtartásától s alkotmányossági szempontból az egyikre épen annyi sulyt fektethetünk, mint a másikra.

Majd talán fölnyilik szemök akkor, midőn a szabadelvü párt óriási majoritása a modern állam-élet követelményeit minden irányban meg fogja valósitani — róluk, nélkülök.

Volenti non fit injuria.

Csak akkor aztán késő ne legyen az ébredés . . .

— **Az erdélyi** románoknak — a „N. H.“ szerint — a legközelebbi napokban ujabb értekezletük lesz Balázsfalván Váncia érseknél, melyre a legtekintélyesebb és legbuzgóbb activista románok meg vannak hiva. A gyülés czélja: ujabb megfontolás alá venni a szebeni határozatokat és a románokat az activ politikára birni. Ugy látszik, — irja a „N. H.“ — hogy Váncia érsek tevékenyebb, mint Román Miron a n.-szebeni érsek, kitől pedig a románoknak felvilágositására és helyesebb irányban való terelésére nézve — sokat vártunk. Ugy látszik, Román Miron is uszik a szélső izgatók áramlatával. Egyébaránt ugy értesülünk, hogy a nagyszebeni passivitási határozatoknak általános érvénye nem lesz — mert többen a románok közül a ledközelebbi választásoknál tényleg fel akarnak lépni képviselőjelölteknek.

Magyar lapok szemléje.

A „Nemzeti Hirlap“ ugy találja, hogy horvát testvéreink henczegése naponként féktelenebb lesz. S e henczegés már sértővé, boszantóvá kezd válni. Nincs béketürése türni az ilyesmit. Ha ez a játék Horvátországban meg nem szünik; ha a szabadságot. melyet mi biztositunk nekik, csak ellenünk való gyülölség szitására fogják kizsákmányolni továbbra is; ha a méltányosságot és előzékenységet s a valóban testvéri kezet, a horvátok mindegyre sértegetik: akkor ne csodálkozzanak, ha Magyarországon viszont irántuk kezd hülni a rokonszenv, s ha annak idején számot fogunk vetni magunkkal, s föltesszük magunknak a kérdést, hogy érdekünkben van-e Horvátországot gyámolitani politikailag, erkölcsileg és pénzügyileg akkor, midőn az naponkénti harczban áll velünk szemben?

A „Reform“ szerint pénz kell a hadseregre; nyolcz millioval több a jövő évre, mint az idén. És pénz nincs. Nekünk magyaroknak legalább nincs s ez köztudomásu dolog. Nehéz lesz velünk megértetni, hogy az a nyolcz millio több kiadás csakugyan kell. Honnan pénzt venni, mikor sehol sincs, senkinek nincs. Ágyuöntésre kell a legtöbb, hogy az osztrák-magyar hadseregnek is legyen harczképes tüzérsége. Ha annyit költünk a hadseregre, csak nem hagyhatjuk tüzérség nélkül. Igen ám, de tessék kutatni és módját ejteni, hogy az ágyukra szánt pénz valahonnan előkerüljön, a hadügyminiszteriumból magából, ne pedig adó felemelésből. A kifáradt és elcsigázott nemzet abba nem egyezhetik, hogy mig ő saját legsürgősb belső szükségleteire sem tud pénzt előteremteni, addig a közös hadsereg budgetje feneketlen legyen, mint a Danaidák hordója, s elnyelje a nép fáradságának minden gyümölcsét. Ha azt ideje korán belátják Bécsben az intéző katonai körök és a szerint intézik a közös budget szerkesztését, sok kellemetlenségtől megmentik a delegácziokat és önmagukat.

Az „Ellenőr“ nem hiszi lehetségesnek, hogy minden magyar ember esze egy uton ballagna hazánk boldogitására. Egy párt! Ez nem létezett és nem is fog létezni soha. Ha a pártok létele tény: minek kétségbe vonni létjogukat. A ki nem akar ellenzéket, dictatorságot, akkor nem bir kellő érzékkel a parlamentarizmus követelményei iránt. A szabadelvüpártra nézve tömörülési előnynek tartja a conservativ ellenzék alakulását. Mert inkább szereti, hogy az elégedetlenek számára legyen egy szervezett alkotmányos és parlamentaris gyülhely, mintsem hogy benn maradjanak pártunkban, mint forrongó elemek. Ha van ellenzék, melynek kormányra jutása remélhető, elmennek oda, s igy erősitik nem csak azt, de a kormánypártot is, melynek összetartását nem háborgatják maradásukkal. Ezért tartja ő a conservativ ellenzék alakulását kivánatosnak a szabadelvüpártra nézve, a mely minden ambitiot kielégiteni ép oly kevéssé lesz képes, mint bármely más párt a világon.

BELFÖLD.

Háromszék 1875 junius 8-án.

(Főispáni beigtatás)

(Vége.)

A főkirálybiró ő méltósága a küldöttség élén a gyülésbe megjelenvén, általános hosszas lelkes éljenzésekkel fogadtatott. Az éljenzés szüntével ő méltósága átadta a kinevezési okmányát felolvasás végett a szék főjegyzőjének, mi szintén általános lelkes éljenzés közt tudomásul vétetett. Ezután átadta a főjegyzőnek a leküldött főkirálybirói esküminta, s az esküt ünnepélyesen letévén, mit szintén általános lelkes éljenzés követett, elfoglalta elnöki székét egy számos tételeinél éljenzésekkel közbeszakitott nagyhatásu beszéddel, s a gyülést megnyitottnak nyilvánitotta.

Nem merek vállalkozni arra, nehogy ferditsek, miszerint azon remek láncszemként egymásból folyó tömött velős beszédből kivonatokat közöljek, de azon általános megjegyzést nem mulaszthatom el, miszerint mindenkit meggyőzött arról, hogy Szent-Iványi Gyula ő méltóságánál hivatását helyesebben felfogni és terhes állását jobban betölteni talán senkisem lett volna képes.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

A sveicziak

vándorösztöne és honvágya.

(Folytatás.)

A franczia-sveicz már a régi időkben is sok alkalmas szolgát szolgáltatott, kiknek azon képesség is nagy előnyükre volt, hogy tudtak franczául beszélni. Régi időkben mint sajtcsinálók is nagyon keresettek voltak. Ez már ritkábban fordul elő jelenben, miután más országok is annyira előrehaladtak a tejkészités és sajtkészités terén, hogy szinte tulhaladták a sveicziakat. Tessinlaiak a nyelv miatt leginkább Olaszországba mennek, hol mint kőmüvesek, kőfaragók, gypszöntők, üvegesek, gesztenyeárusok és csokoládégyárosok keresnek maguknak foglalkozást; mértékletesen élnek s ha keresnek valamit, visszamennek hazájukba és ujból kiköltöznek, mihelyst a szükség ugy kivánja.

A franczia-sveicz már a régi időktől fogva ellátja az egész világot bonnekkal, nevelő- és nevelőnőkkel. Nem egy Waadlandi és Genzerbeliből lett fejedelmi gyermekeket nevelő. Mi csak Laharp Caesárt emlitjük, ki a Genzertő melletti Rolleban született (1754-ben) és tanitója volt Sándor főherczegnek, ki később császár lett és Szent-Pétervárát alapitotta.

Valóban az ő nevelési rendszeréből származik ezen mondat, melyet későbbi irók II. Katalin czárnő szájába adtak: „Legyen a korlátlan uralkodó is felvilágosodott és gondolja meg, hogy ő van a népért s nem a nép ő érette.“ Laharp későbbi politikai tevékenységét különbözőleg itélték meg, de tetteiben mindig lángoló szabadság és honszeretet vezérelte. Mint a berni canton fáradhatatlan ellensége, mely megszokta altttvalóinak tekinteni a waadlenderieket, megkezdette támadását Szent-Pétervárából való visszatérte után (1795) a következő czimü röpirattal: „Egy szó Waad lakóihoz a berni és freiburgi oligárchák rabszolgáihoz.“ Egy a Laharp melszobrával ékeskedő obeliszk (1839 óta) Rolle mellett, dicsőiti a waadlandiak szabadsága és önállósága kivivójának emlékét.

Az oceán tulsó partján, különösen Amerikában, számos sveiczi kereskedő boldogult; egyesitve a gyakorlati életrevalóságot az értelemmel, nagy kereskedő városokban tekintélyes kereskedő-czégek élén állanak. Örömükben és bánatukban becsületbeli dolognak tartják nem titkolni, hogy ők sveicziak, nagylelkűen adakoznak a nemzeti ünnepekre és mindig áldozatra készek, a hol csak szükséges, segiteni hazájuk tüz vagy viz által károsodott lakóin.

Dicséretes jellemvonása külföldön s különösen az Amerikában élő sveicziaknak az a készség és előzékenység, melylyel szükségben szenvedő honfiaikat, ugy szóval mint tettel segitik, valamint az, hogy otthon is kész minden nemes áldozatra.

A világon szerte-szét mindenütt találhatunk sveiczi segély-egyleteket, különösen megemlitendő Amerikában a Grütli-szövetség, mely igen nagy fontosságu. Ezeknek is ugyanaz a szövetségi alapja a mi az első Rutli vagy Grütli szövetséget fogadóké volt s melyet a költő igy énekelt meg:

„Egy nép vagyunk mind édes testvérek,
Ne hadjuk egymást a veszély s nyomorban.“

Mig ezen szövetségek Sveiczban többnyire kézmüvesekből állván, inkább politikai és mivelődési szövetségeknek tekintendők, addig a külföldön s különösen Amerikában a politikát mellőzve, a szövetség munkásságának alapját a honfiak barátságos összejövetele, egymás segélyezése teszi. Segiteni egymáson az élet küzdelmében ez nálunk a feladat.

A Grütli-szövetségen kivül van még Amerikában a sveicziaknak több közczélu egyesületök. Igy Kentukyban a „Helvetia“, mely feladatául tüzte, elősegitni a honfiak bevándorlását Kentuky államba, segélyére lenni a beköltözötteknek s végül a szerencsétlenül járt, beteg beköltözötteket, esetleg a benszülötteket is támogatni.

A régi időben szokásos zsoldért katonáskodásnál többre becsülendő a kivándorlás, habár sokan hagyják ott fogaikat, ha egészségtelen éghajlat alatt telepednek le, vagy megcsalatva tönkre jutnak, s kénytelenek oly életmódhoz fogni, a milyenre nem születtek. Feltehető a derék sveicziakról, hogy beköltözésük csak hasznára van az illető államnak.

A kiköltözöttek egy bizonyos osztályát az amerikai államok sehogy sem akarták befogadni, nem tetszett nekiek, hogy a sveiczi törvény a bünösök bizonyos faját kiköltözésre itélte, mintegy fegyháznak tartván Amerikát.

Egyes kantonokban hiányozván a fegyházak kellő száma, gazdasági szempontból az ilyforma eljárás előnyösnek tünhetik föl, de méltányosnak a nemzetközi jog alapján épen nem mondható. Ez az ügy évekkel ezelőtt ujból felszinre került, de sehogy sem sikerült a sveicziakat fehérre mosni.

Erre vonatkozólag nem nagyon régen adta elő magát egy eset. 1853-ban a grimzeli vendéglő addigi bérlője Zybach Péter egy ismeretes, mondhatnók nevezetes egyén, Thunba halálra itéltetett, miután rábizonyult, hogy ő gyújtotta fel a házat, melyet addig bérben birt; az általa elcsábitott három legény, kik a tett végrehajtói voltak, 12 és 11 évi sulyos börtönre itéltetett. A büntetés rettenetes volt; de az akkori berni büntető-törvények ezt igy kivánták.

A berni nagy tanács Zybach büntetését 20 évi sulyos börtönre szállitotta le, ő s a legények is már belenyugodtak; azonban 1857-ben a berni kormánytanács bizonyos mentő okok alapján a Zybachra hozott iteletet oda módositotta, hogy Sveiczból egész életére számkiüzessék. Amerikába kellett volna távoznia, de incognito Sveiczban maradt. 1861-ben a berni nagytanács minden büntetéstől feloldozta Azután még sokáig élt Messingen szomszédságában s körül-belől 80 éves korában halt meg 1873 tavaszán.

Midőn 1857-ben a mentő körülmények következtében a kormánytanács Zybachot számkiüzetésre itélte, ezt oly feltétellel tette, hogy köteles legyen a Zybach családja magával vinni Amerikába a három elitélt legényt és ez meg is történt. Ez a három legény, ha számba vesszük a körülményeket, ez nem volt oly nagy bünös, a mint azt elitéltetésökből következtetni lehet, azonban az Amerikába való számkiüzetés mégis büntetés volt rájok nézve s igy Amerika a fogság szerepét játszotta.

A nemzetközi jog szempontjából az ellen nem lehet kifogás, ha a sveiczi községek oly embereket, kik otthon nem viselik becsületesen magukat, s a kiktől félni lehet, hogy a községnek mindinkább kárára lesznek, az ily embereket a szükséges útiköltséggel ellátják s Amerikába küldik. Ez eset igen gyakran előfordul. A községtől való ily erőszakos elbucsuztatás, kiköltözésre segélyezés czim alatt, oly nagy mérvet öltött, hogy p. o. Argau cantonban 1850—62-ig 1.264,000 gazember találtatott. Nem lehet feltétlenül dicsérni a községek ezen eljárását, miután ez ösztönözhet némelyeket méltónak lenni arra, hogy a község költségén kiköltöztessék s csak azon fekszik a suly, hogy mily sors vár az ilyenekre. Azonban pontos számitás nélkül is nyilvános, hogy az ilyenek nagyobb része szerencsétlenül jár, habár gondoskodva van róla, hogy Newjorkba megérkezzenek, de itt nem tudják, hogy mihez fogjanak s a véletlentől függ az életök.

A ki elég szerencsés közülök valami kereset forráshoz jutni, arról még hallhatni valamit, a többi eltünik, elenyészik. S bár legnagyobb részének forró óhajtása viszont látni szülőföldjét, de csak igen kevésnek teljesittetik ezen óhajtása. J. B. Widman (Illustrirte Schweiz 1871) folyóiratában jellemez egyet, kinek sikerült vissza térni hazájába, Widman a Brunigen át a Hasvölgyén jött s egy helyen, hol gyönyörü kilátás nyitt előtte, leült az ut mellett. Észrevétlenül megszólitja valaki: „Ide való ön uram?“ Megfordul s egy kopott öltözetü öreg embert lát maga előtt. „Rövid időre“ felelt Widman és egyszersmind kérdézvén: „Ezen vidékről való ön?“ — „Igen, Giswylből való vagyok, de sokáig koboroltam a világban, most Amerikából jövök. Widman nem győzte eléggé bámulni ezt az giswyli amerikait, ki oly késznek nyilatkozott életéből egy hosszabb történetet beszélni el, melyet igy kezdett: „Lássa csak uram! Én voltam itt harmincz évvel ezelőtt az a legény — bizony már 30 évre kiről senki sem akart semmit se tudni, szépen elküldtek, mert korhelynek neveztek.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A megnyitó beszéd után a bizottság nevében egy csinos beszédben ősi szokás szerint a főjegyző üdvözölte ő méltóságát, mely után volt főkirálybiránk mtlgs Lázár Mihály ur felmentesitésére vonatkozó miniszteri leirat olvastatott fel, mi éljenzés közt tudomásul vétetett. (Ez éljenzés a Lázár Mihály ur pártolói tudatlanságát árulja el, miután azok éljenezték meg. Lázár Mihály ur is elmondhatja, hogy Isten mentse meg barátaitól, ellenségeivel majd elbánik ő.)

A Lázár ur fölmentése után az országgyülést összehivó kir. leirat olvastatván fel, az hódoló tisztelettel tudomásul vétetni és a szükséges törvényes lépések megtétele végett a központi választmánynak kiadatni határoztatott.

Noha több tárgy kitüzve nem volt, tudomás vétel végett illedelemből még is felolvastatott a volt főkirálybiró Lázár Mihálynak egy az alispánhoz beküldött és a törvényhatósági bizottsághoz intézett bucsuirata, mely szintén egyszerüen tudomásul vétetni határoztatott.

Több tárgy ezen gyülésre kitüzve nem lévén, a jegyzőkönyv hitelesittetett, szeretve tisztelt főkirálybiránk a bizottsági tagoknak szép számmali megjelenéseért köszönetét nyilvánitva, a gyülést bezárta és általános zajos éljenzés közt távozott.

A gyülés bezárása után a tisztelgők számos sora fogadtatott ő méltósága által, mit egy 240 személynek a város disztermében ő mlga által adott ebéd követett, mely ebédre hivatalosak voltak a bizottság összes megjelent tagjai, a tisztség és törvényszékek tagjai, a 4 város képviselői, a K.-Vásárhelyen székelő honvéd tisztikar, a különböző vallásfelekezetü papság képviselői, a s.-szt.-györgyi tanárok és tanitók stb. stb.

Ezen minden tulságos feszességtől ment ebéden, hol a főkirálybiró ur ő méltósága jó borai a kedélyek vigságát még fokozták, számos sikerült pohárköszöntő mondatott és pedig, legnagyobb részben éppen ezen törvényhatóság legtekintélyesebb tagjai által. Az első pohárköszöntőt ő méltósága a főkirálybiró ur mondotta a legalkotmányosabb magyar emberért a királyért, hazánk védangyaláért a királynőért és a felséges család gyermekeiért. A főkirálybiró ő méltóságát Székely Gergely köszöntötte fel, a magyar felelős miniszteriumért Cseh Ignácz, Tisza Kálmánért Künle, Deák Ferenczért Gyárfás Imre, Háromszék és a négy testvér város közönségeért a főkirálybiró ő méltósága, a tisztikarért Nesztor kir. ügyész, az iskolákért illetőleg azok tanitóiért Donáth József, a papságért Vajna Károly kir. járásbiró üritett poharat stb. stb.

A meghivottak az ebédről általában a legjobb hangulatban, nagyon számosan pedig azon édes reményben távoztak, hogy több főtiszti beiktatást ezen székben, miután szeretve tisztelt főispánunk csak 33—34 éves megérni nehezen fognak.

Ily ünnepélyes és szép rendben lefolyt gyülést már rég nem lehetett itten látni, mi feljogosit remélnünk, hogy a Szent-Iványi Gyula ő méltósága főkirálybiróságával egy uj epocha kezdődik itten, és megjön valahára a régi dicsősége ujból ezen az összes magyarországi törvényhatóságok között értelmiségre nézve talán legelől álló törvényhatóságnak.

X.

Torda, 1875. junius 10.

(Feleki vendégszereplése.)

Tekintetes szerkesztő úr!

Miután rendes levelezője Feleki Miklós szinmüvésznek városunkban való vendégszerepléséről nem tudósitotta, nem mulaszthatom el e városunkra nézve ritka müélvezetről meg emlékezni.

A jeles vendégmüvész négyszer lépett fel, mindig teleház előtt az itt időzött Nyéki János szintársulatával: „Fény árnyaiban“, mint Nyárai Béla, „Ördög naplójában“, mint Robin de Boi, „Fehérekben“ mint Sir Patrik, és „Jó barátokban“ Marecca szerepében. E négy genreü szerepben a vendégmüvész ur fényes müvészi ereje sokoldaluságát mutatta be. Tehetsége birálgatásába illetéktelen vagyok avatkozni, a nemzet elismerése s a szinvilágban általa elfoglalt előkelő polcz feleslegessé teszi az én gyenge kritikámat. Egyszerüen köszönetet nyilvánitok a müvész úrnak azért, hogy játéka élvezetében Torda város közönségét részesitette, köszönetet Nyéki János szinigazgató urnak, ki nekünk ez élvezetet megszerezte. Egyébiránt Nyéki társasága tehetséges szinészekből van összealkotva, előadásuk megbecsülendő müélvezetet nyujt. Innen f. hó 9-én a társaság Felekivel együtt M.-Vásárhelyre ment. Folyó 12-én Bokor József gyermek szintársulata kezdi meg városunkban előadásait.

A keleti vasutszelvények hamisitásának bünpere.

(Folytatás)

Bottlik után kihallgattatik Pope Lajos; brünni születésü, 45 éves, unit. vasuti főkönyvvivő, büntetlen előéletü. Ez azt vallja, hogy Waiszot 1867 — 68-tól ismeri. Waisz többször jött hozzá, s egyszer nála meglátván az átüttetlen szelvényeket, megjegyzé neki, hogy azokat be lehetne váltani. — Némi ellenvetés után megegyeztek s elhatározzák a szelvényekkel való szédelgést. Pope először 900, másodszor szintén annyit szállitott Waisznak. Elnök: Ön a vizsgálat alatt azt mondá, hogy kétszer per 1600 darabot küldött Waisznak? Vádiott nem emlékszik tisztán már a számra.

Elnök mennyit kapott Waisztól mindösszesze a szelvényekért? Vádlott: Három izben kapott tőle egyszer 4000, másodszor 2000, harmadszor 2500 frtot. Elnök figyelmezteti vádlottat, hogy a vizsgálat alatt csak 6000 frtot ismert be, a mit Waisztól kapott. Ön továbbá igérte Waisznak, hogy még nagyobb mennyiséget fog neki küldeni; igaz-e ez? Pope: Nem igaz. Azután mentségül azt hozza fel, hogy midőn az át nem lyukasztott szelvények hozzá jöttek, erről az igazgatóságot értesitette. Bottlik L. igazgató vádlott szemébe mondja, hogy állitása valótlan. Egy héber nyelven irt levelet is kapott Weisztól tanu, de azt megsemmisité, állitólag azért, mert annak tartalmát nem értette.

Czigli János vezértitkártól elnök azt kérdi: emlékszik-e arra, hogy Pope feljelentést tett volna a szelvények szabályellenes kezeléséről. Czigli: arra emlékszik, hogy nehány ily szelvényről beszélt egyszer, de hivatalos feljentést tudtával ez ügyben nem tett Elnök. Nem volt ott semmi más felügyelőség? Popét senki nem ellenőrizte? Czigli: Nem.

Felolvastatik Korén és Pfeiffer szakértők terjedelmes véleményes nyilatkozata, mely szerint a sikasztás által a társulati könyvek meg hamisittattak; de az év végén történendő számadásnál a szelvények kétszeri beváltása mindenesetre kiderült volna. Schulhoff védőügyvéd: azt kérdezi a szakértőktől, hogy a könyvek időnkénti átvizsgálása szokásban van? Szakértők: Igen. Védő: Vélik-e azt, hogy a könyvvizsgálatkor a sikkasztásra rájönnek? Szakért: Nem igen, mert hogy ez történjék, ehhez pontos, részletes s fáradságos kutatás igényeltetnék.

Báró Nagldinger Adolf jelenleg kel. vasuti főkönyvvivő tanunak szintén nincs tudomása arról, hogy Pope az átüttetlen szelvények iránt jelentést tett volna. Schulhoff (tanuhoz) kapott-e vádlott s általában a társaság 1873-ban absolutoriumot? Nagldinger: Nem kapott, ezt csak is a közgyülés adhatja meg. Elnök: a sikkasztásról, illetve a kárról Popa L. elfogatása után vagy azelőtt értesült-e a társaság? Tanu: Mindenesetre előtte. Elnök: Mennyi kár constatáltatott mindössze. Bottlik: 1969 db szelvény után 14,767 frt 50 kr s az agio.

Elnök vádlotthoz: Mi kényszerité önt e lépésre, mennyi volt a fizetése? Pope 3800 frt fizetés s 800 frt lakbér.

Bevezettettek Waisz K. József, nyitrai születésü, 25 éves, kath. bécsi bejegyzett kereskedő, kinek ügye a bécsi cs. törvényszék előtt f. évi april 13-án tárgyaltatott le s ki ott 4 évi sulyos börtönre itéltetett, ugyszintén nővére Springer Róza mint bünrészes ugyanott s ugyanazon alkalommal másfél évi börtönre itéltetett. Elnök felszólitja Waiszot, hogy mint ez ügyben már elitélt, teljes, őszinte igazságot beszéljen.

Waisz, kinek megnyerő külseje, ügyes modora van, vallja, hogy 1866. 1867-ben ismerte meg Popet. Tagadja, hogy a szelvényhamisitás eszméje nála fogamzott volna meg, azt beismeri, hogy ő volt a közvetitő. Az átvett szelvényekért Popenak 13 ezer forintot adott át, s ezen vallomása mellett megmarad. Pope tagadja ezt s csak 8000 forintot ismer el. — Eln, Igaz-e, hogy Pope megigérte önnek, miszerint még több szelvényt is fog küldeni. Waisz: Igaz.

Elnök: ki volt a bünszerző? Pope önnél volt s akkor a szelvényekről beszéltek? Waisz: Én voltam a bünszerző; azt azonban mondtam neki, hogy azokét én tudnám értékesiteni.

Felolvastatik a magyar királyi postaigazgatóság jelentése, mely szerint Pope Lajos nevére azon időben Bécsből pénz nem érkezett.

A II-ik. Immer Károly mérnök kárára elkövetett büntényre nézve Bottlik megjegyzi, hogy Immer K. mérnök a 107 frt 9 krt a pénztárnoknak tartozott volna kifizetni, ez azonban távol levén, az összeget Pope vette át.

A III-ik Hantz-féle sikasztásra Bottlik azt mondja, hogy Pope a kötvényeket kivette s azokat 200 frtig elzálogositotta.

Ezután a tárgyalás $^1/_4$2 órakor elnapoltatott délutáni 5 órára.

(Vége köv.)

A választások előtt.

Deés 1875. junius 10-dikén. Becses lapja itteni levelezője tudositotta ugyan szerkesztő urat a követjelöltek számáról s névszerént is irt a megyénkben lefolyt bizottsági közgyülésről, de a szavazatszedő bizottságok miként történt megalakitásáról és működésök helyeiről nem emlékezett meg. Miután pedig a választókközönségnek minden esetre s meglehet e lap tisztelt olvasóinak is azt — hogy hol, mikor és kik által fognak a választások megejtetni, illetőleg a szavazatok beszedetni — tudni érdekében áll, a központi-választmány e tekintetbeni határozatát becses lapjában való közlés végett ide csatolom.

A) Az alsó-választókerületben:

A) Választási elnök s egyszersmind I alválasztókerület szavazatszedő bizottságának is elnöke Bokros Lajos, jegyzője Boros József, s a szavazatokat a megyeháznál a deésvárosi, szurduki és alparéti szolgabirói járásokbeli választójogosultaktól szedi be.

b) A II) alválasztó kerület, szavazatszedő bizottsága elnöke gr. Kornis Viktor, jegyzője Hatfaludi József s a szavazatokat a városháza nagytermében a bethleni, bálványos-váralyai és deési szolgabirói járások választó-polgáraitól szedi be.

B. A felső választó-kerületben

a) Választási elnök, s egyszersmind az I alkerület szavazatszedő bizottság elnöke Kászony Sándor jegyzője Móricz Sándor, s a szavazatokat a magyar-láposi járási járás választópolgáraitól a „Timárszinben“ szedi be.

b) A II alválasztó-kerület szavazatszedő bizottsági elnöke Voith János, jegyzője Rácz Gyula s a szavazatokat a „Kisded-ovoda“ termében, a kőfarki, rettegi és kaczkói szolgabirói járások választóitól szedi be.

A választások julius 1-re határoztattak, és mind a két választó-kerület ugyan azon nap Deésen és egyszerre választ.

Végül megemlitendőnek tartom, hogy az Alsó-kerületben helyettes elnökökül Krémer Sámuel és Pataki Dániel h. jegyzőkül Deésy Dezső és Makray Domokos; a felsőkerületben helyettes elnökökül Técsy Kálmán és Biró Sándor, h. jegyzőkül Szász Dániel és Horváth Imre küldettek ki.

Pánczél János
megyei tisztb. főjegyző.

Szamosujvár, jun. 10. 1875. Dobokamegye rendkivüli közgyülése a királyi meghivó kihirdetése végett főispáni elnöklet alatt f. jun. 8-án tartatott meg.

A meglehetős számra felszaporodott bizottsági tagok fennállva, ünnepélyes komolysággal hallgatták azt végig s az országgyülési képviselő választások előintézkedése, a mennyiben az a törvényhatóságot illeti, a választó kerületek megalakitásában azonnal foganatba is vétetett, meghagyatván az 1872-ben megszabott területökben a „felső“ és „alsó“ választó kerület.

A bizottsági ülés végével nyomban össze ült központi választmány a választási helyeket a felső kerületben Pánczélcseh, az alsóban Kékes községében kijelölvén, a képviselő választás napját f. évi jul. 7-re tüzte ki.

A választások vezetésére a felsőkerületbe megválasztattak: elnöknek Boér János, helyettes elnöknek id. Farkas János, jegyzőnek Marillai Károly helyettes jegyzőnek ifj. Farkas János.

Az alsó kerületben: elnöknek Cserényi Dániel, helyettes eln. Boros István, jegyzőnek: Sallak Ferencz, helyettes jegyzőnek: Székely Károly.

Képviselőjelöltjeink b. Bánffy László és Felszegi Samunak egyhangu megválasztatása annyival valószinübb, mert őket a megyei értelmiség zöme egyértelemmel léptetvén fel, más jelöltekről nincs tudomásunk.

Erzsébetváros, junius 10-én. 1873. Budepesti főorvos Patrubány Gergely és Csiki István, mint e város országgyülési képviselői ma tarták a választó polgárság köztetszésével találkozó beszámoló beszédeiket.

A jövő országgyülésre dr. Patrubány az incompatibilitás törvény folytán képviselőségre nem lép fel; mig ellenben Csiki István a felső választókerületben egyhangulag meg fog választatni; az alsókerületben Daniel Márton, ki e várost az 1869—72-ki országgyülésen már képviselte s Szenkovich Dénes kir. aljárásbiró a jelöltek; az intelligentia s a nép zöme Danielt óhajtja s igy megválasztatása kétségkivüli. A választás napja folyó 1875. év julius 4-re tüzetett ki.

N.-Enyed, 1875. junius 11. A választási mozgalmak, — ámbár julius 5-dike a választás napja közel van, még inkább a bizalmas körben forognak. Hallomás szerint több kiváló intelligens választó bizalmasan felkérte Török Dániel volt városi főispán urat, hogy hajlandó volna-e nyilvánosan, a párt nevében ezután teendő meghivásnak engedni, képviselőjelöltül fellépni? mire, — szintén csak ezen bizalmas körben, — igenlő volt a felelet, a nyilvános fellépés ezután következne.

Persze az „Ellenőr“ s a „Pesti Napló“ telegrammjai meglepetést okozott sok jámbor választóban, kik ilyes lehetőségre nem is mertek számolni; de biztosithatunk mindenkit, hogy a dolog még eddig többre nem is terjedhetett s minden nyilvános fellépést ily bizalmas természetü felkéréseknek kell megelőznie, hogy azután, ha sikerre számolhatni a párt választmányánál ajánlat történhessék.

Hanem egyet nem lehet említés nélkül hagynunk. Egy oly különös félsz ütötte magát be a törvényszék itt, vagy itt nem maradhatásának lehetősége miatt, hogy sok egyén ezen themát a legjobb kortesfogásnak találván, ezzel agitál A. mellett B. ellen. Szükséges meggondolni, hogy szabadelvü kormányunk kitünő tagjának, az igazságügyministernek megbizottja mltsgos Szentgyörgyi Imre ur bizonyára szerzett magának személyesen oly tapasztalatot itt mulatása alatt, melyet sem A. sem B. jelölt szép szemeiért megváltoztatni nem foghat. És a megye törvényhatóságának f. május 20-án kezdőleg tartott közgyüléséből tett felterjesztés indokai szintén oly hathatósak, hogy ezek után csak azon feltevésben, hogy azért válasszuk Á-t követnek, mert belső barátja a ministernek, vagy azért B-t, mert magas connexioi hatalmas befolyást engednek e téren, magunkat mint vakokat vezettetni ne engedjük. Kislelküségnek és csekély önbecsülésnek adnák ez által jeleit e kerületválasztói akkor, midőn mindezeknél is fontosabb és éppen azért szakértő, tanult egyént kivánó ügyek fognak tárgyalás alá kerülni.

X.

Sz.-Udvarhely, 1875. junius 10-én. A közeledő választásra nézve szükséges pártalakulás, illetőleg a szabadelvüpárthoz csatlakozás végett tegnap d. u. 4 órakor Kovács Antal, Gyarmathy Ferencz, Solymosi János, Gergely Ferencz, Daróczy János és Károly meghivása folytán szép számmal gyültünk össze a városház nagytermébe.

A gyülést összehivó bizottság elnöke Kovács Antal kijelenté: hogy a mult országgyülés alatt a két hatalmas párt u. m. jobb és baloldal átlátva, hogy külön nem érhető el a közös cél: egyesültek. Ezen nagy pártoknak, illetőleg pártvezéreknek jó példája a ország minden részeiben örömmel fogadtatott és ugyanezt tette városunk is. Felhivja tehát az volt bal és jobboldal biveit, hogy kik ezen tömörülést czélszerünek látják, lépjenek be a „szabadelvüpárt“-ba.

Nagy Lajos volt az első, ki rövid és czélszerü üdvösségét előtüntető talpraesett beszéde után kiejelenté: hogy a „szabadelvpárt“-hoz csatlekozik.

Ugyanily szellemben nyilatkoztak Szabó Dénes, Kovács Antal, Bod Károly, Móricz Gyula és mások.

Jóllehet a meghivásban határozatlan ki volt téve, hogy a czél a „szabadelvüpárt“-hoz való csatlakozás, miáltal az is kimondatott, hogy csakis ezen czélra törekvő választók hivatnak meg: Ugron Gábor, ki Udvarhelytt nem is választó, megjelent egy nehány részeg csizmadiával és kijelenté: hogy Udvarhelytt „szabadelvüpárt“ nem is alakulhat.

Hasztalan volt a kérés, hogy tiszteljük egymás elveit és meggyőződését s a kinek nem tetszik távozzék el. Az intolerantia és vakmerő tolakodás oly fokra hágott, hogy tartva a tótnak adott szállás historiájától, más terembe mentünk tanácskozni.

Győzött a szilárdság; s a ráspolyt harapó kigyónak fogai kitörtek!

A „szabadelvü-párt“ megalakult s intéző bizottsági tagokká megválasztattak: Elnök: Kis Ferencz jegyző: Móricz Gyula, választmányi tagok: Bod Károly, Gergely Ferencz, Gyarmathy Ferencz, Rápolthy Domokos és Solymosy János.

Miután az inteligentia s a haza sorsát szivén hordó polgárság a „szabadelvü-párt“ tagjai közé sorakozott, nem kell egyéb, minthogy a képviselő kijelölésénél az egyéni és családi érdekek mellőzésével, minden szenvedélyesség nélkül egy oly egyén választásában állapodjunk meg, ki nem az uszály hordozás, bünös tétlenség és itthon ülésben, hanem a tevékenységben keresi állásának betöltését.

Ez elég czáfolat a M. Ujságnak tegnap általunk is ismertetett könnyen felismerhetőleg hamis tudósitására.

Szászvárosi rendes levelezőnk irja: Már többször jelent meg a „Kelet“-ben az a hir, hogy a volt képviselőnk Wódiáner Bélának ujbóli megválasztása bizonyos s hogy a másik volt követ — Schuller I. — helyébe egy szabadelvü-párti magyar férfiut fognak itt fölléptetni. Nem tudom, hogy kitől, vagy honnan került ki e hir? annyi azonban bizonyos, hogy csak igen kevéssé autentikus s ép azért szükségesnek látom némely felvilágositással szolgálni.

Először is azt kivánom megjegyezni, hogy mig a mult választás alkalmával Szászváros és szék együtt választott két képviselőt, most külön-külön fog egy-egy követet választani.

Városunkban — a románok passivitása folytán — a magyarok és szászok közt leend harcz a képviselőválasztás felett. Egy közelebb tartott szükebb körü előleges értekezleten a jelen volt magyar választók megegyeztek abban, hogy ha különböző pártok léteznének a magyarság között, a minoritásnak morális kötelessége lesz beolvadni a majoritás kebelébe, csak igy lehetvén biztositani egy alkotmányhü követ megválasztását; és ugyanakkor elvben elfogadtatott az is, hogy a jövő vasárnapra összehivandó nagy gyülésnek ajánlva lesz, miszerint a magyarság lépjen bé a szabadelvü-pártba s tehát ezen pártból jelöljön ki képviselőt.

Később kiderült, hogy a magyar választók valósággal két táborra vannak oszolva, mivel eddigi képviselőnkkel nincsenek megelégedve. Ugy értesülünk azanban, hogy főleg miután azon igen tisztelt egyén, kit képviselőjelöltnek megnyerni óhajtanak, nem fogadhatta el a követjelöltséget: a magyar szabadelvü-párti képviselő biztositása végett jövőben tartózkodnak a pártalakitástól s igy biztos kilátásunk van, hogy a magyarok között létrejön az óhajtott egyetértés.

A szászok hűtlenül elhagyták régi képviselőjüket, a ki köztudomás szerint a szabadelvü párt tagja. És ez előttük megbocsáthatlan bűn! Nekik kormánypárti ember nem kell, sem olyan a ki valamely országgyülési párthoz tartozik, nem is emlitve, hogy magyar követ még csak ne is álmodjék votumaik megnyerése felől. Ők a szász ecclesia militans azon rendületlen hivére fogják adni szavatukat, ki a „szász nemzeti programm“ tevékeny és buzgó megvalósitására kötelezi magát. Jámbor együgyüség! mire vagy képes rábirni a n.-szebeni főkonsistorium apostalai által sugalmazott genetikus szászokat!!

E szerint városunkban egy magyar és szász képviselőjelölt lesz, s hogy küzölök melyik győz, ezután válik el.

Szászvárosszékben — ha a románok ott is passivok lesznek — hazafias párt van majoritásban, mert a szászoknak alig van 4 votumok. Ott azonban még csak nesze sem hallszik a választási mozgalmaknak, s a választó bizottság — elég szomoru! — mit sem lendi a hazafias párt diadalán. Jó lenne, ha komolyan tettre határoznák magokat az illetők, hogy a székből is sikerülne egy szabadelvüpárti magyar képviselőt küldeni fel az országgyülésre.

Sz.-Udvarhely városában és Udvarhelyszék két kerületében a választás napjául julius elseje tüzetett ki.

Déva, 1875. jun. 10. Hunyadmegye uj főispánja, f. hó 8-án tartott bizottmányi ülésén igtattatott be hivatalába. A közgyülés szokatlanul népes volt, 200-ig váló bizottmányi tag jelent meg. Részt vettek gr. Kun Gothárd, br. Jósika Lajos, br. Nopcsa László volt főispánok is. A főispán alaposan kidolgozott beköszöntőt olvasott; főjegyző Kaskantin szónoki emelkedettségü üdvözlettel felelt. A főispáni ebéden 160 teriték volt, mind elfoglalva.

Ezen gyülésen választattak meg a kataszteri bizottságok is. Elnökök lettek a négy kerületben: Makrai László, báró Bornemisza Tivadar, gr. Toldi Horváth Lajos, gr. Kun István.

8-án d. u. Makrai László tartotta képviselői beszámoló beszédét. Fölszólittatván, kijelentette, hogy nem szándékozik ujabb megbizatást vállalni. Beszéde végén felhivta a jelenvoltakat, hogy alakuljanak szabadelvüpárttá. Erre Lázár Farkas megyei mérnök, gr. Toldi H. Lajos, Barcsai Béla, gr. Kun István szónokolni kezdettek, hogy ők a jobboldali ellenzékhez tartoznak. A szabadelvü párt részéről történt felszólalások után elhatároztatott, hogy ezen párt másnap reggel tartja alakuló gyülését. A Sennyeisták azonnal alakulásra távoztak. A mint halljuk, lehettek vagy 20—25-ön. Pártelnöknek választották gr. Toldit, jegyzőnek Madzsar képezdeigazgatót. Számukhoz lényeges contingenssel járult az itteni állami reáliskola tanársága.

Jelöltekül fölállitották a marosi kerületben gr. Kun Istvánt, a hátszegiben Bágya Zsigmondot, Hátszeg városban br. Bánffy Albertet. Nem ügyetlen számitás, hogy mind a három protestáns vallásu.

A szabadelvüpárt 9-én reggel alakult meg a két választókerület szerint két csoportban. A hátszegvidékiek Bágya Károly és Szilvássy László volt Deákpártiakat választották elnökükké, jelöltül azonnal fölléptették Mara Lőrinczet volt balközépit. A marosvidéki kerület elnöke Makrai László, alelnöke Réthi Lajos, jegyzője Bartha Lajos lett. Jelölt iránt még nem történt megállapodás.

Már a gyülés folyama alatt legkevesebb 70 egyén jegyezte be magát a szabadelvüpárt tagjának.

A románok szándokairól még semmi sem tudható.

R. I.

A.-fehérmegye nagy-enyedi választókerülete „szabadelvüpárt“ tagjai tisztelettel felkéretnek a f. évi junius 19-én délelőtt 11 órakar Nagy-Enyeden a megyeházánál b. Kemény István volt képviselő, beszámoló beszéde meghallgatása és a jövő országgyülésre küldendő képviselő kijelölhetése végett tartandó gyülésben megjelenni.

A szabadelvüpárt választmányának Nagy-Enyeden, 1875. jun. 11-én tartott üléséből.

Sándor Elek, elnök. O. Veress Gábor, jegyző.

A kolozsvári szabadelvüpárt választmánynak tegnapi gyülésén a kiküldött hetes bizottság nevében Finály Henrik a következő jelentést tette.

Mélyen tisztelt pártválasztmány!

A kolozsvár városi szabadelvüpárt mélyen tisztelt választmányának hizelgő bizalma tisztelt elnökünk mellé még hat tagot jelölt ki egy szükebb körü bizottságba, a melynek azt a feladatot adta, hogy miután városunk felsőkerületének pártunkbeli választói egyhangulag megegyezvén gróf Péchy Manó ő nmlga orsz. képviselőjelöltségében, de az alsókerület számára éppen oly egyhangulag, sőt mondhatni közlelkesedéssel kijelölt Sámi László tanár polgár-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ársunk körülményei és viszonyai lelkiismere-es számba vétele után kénytelen volt kinyi-latkoztatni, hogy helyzete kényszerüsége nem engedi meg szeretett hazájának azon a téren szolgálni, a melyre polgártársai reá nézve oly megtisztelő bizalma szólitja: igyekezzék a bizottság a választmánynak az alsó választókerület számára oly képviselőjelöltet ajánlani, a kit a választmány legjobb tudta és meggyőződése szerint, lelkiismerete teljes megnyugvával avval az ajánlattal állithasson a választók eleibe, hogy e jelölt ugy képességével mint ellemével teljes biztositékot nyujt arra, hogy eá ruházott bizalmukban nem fognak csalódni.

A bizottság engem tisztelvén meg avval feladattal, hogy nevében és helyette tegyek jelentést eljárásáról, bátor vagyok ezt ezennel megtenni, bocsánatot kérvén, hogy jelentésemet írásba foglalva olvasom. Azt óhajtom, hogy későbbre is szükség esetében szó szerint számot tudjak adni minden szavamról.

Legelébb is kénytelen vagyok azt a tényt megállapitni, hogy a bizottság feladata nem volt könnyü. Nem is emlitve azt, hogy egy lemondással állottunk szemben, a mely, ha szine nem válhatik is kisebbségire senkinek, oly rendkivüli népszerüségnek, a milyen Sámi László nevét környezi, utána következni, még is bölthetett volna érzékenységet: ha könnyitette egy felől a jelölést a rendelkezésre álló erők-nek a politikai fusio szerencsés létre jötte által egy pártba egyesülése, másfelől éppen ez egyesülés szaporitván a jelöltségre minden tekintetben alkalmas és méltó férfiak számát, bizonyos tekintetben bőség zavarába hozott, mert az összeférhetetlenség törvénye sok derék munkást zár ugyan ki, a törvényhozó testületből, de Kolozsvár városa büszke lehet rá, hogy még igy is sok van, a kikből válogatni lehet; s miután a szóba jöhetők valamenynyien oly férfiak, a kiknek számára nem csak könnyü dártot csinálni, hanem, mondhatni, már mindeniknek van is pártja: a bizottságot az az agodalom lepte meg, hogy a fusio által végképpen elenyésztetett politikai párttusa helyett, a személyes bizalom és rokonszenv részrehajlása fog politikai pártunk keblében szakadást előidézni, és meg fogja zavarni azt a valósággal intaszerü egyetértést, a melylyel választásunk folyhat vala, ha Sámi a jelöltséget elfogadná.

Igy kénytelen volt a bizottság más jelöltek körülnézni és számba véve saját meggyőződését, valamint a választók körében észlelt nyilatkozatokat, a bizottság mindjárt első ülésben négy jelöltet talált, a kiknek nevei körül kezdettek a nézetek összpontosulni.

Első volt Hajós János ur, a mult országgyülésen volt képviselőnk, a kit nemcsak ajánlott, a mit eddig városunk érdekében javára tett és kivánni képes volt, hanem meg még az, hogy városunk ügyeit alaposan a apróra ugy ismeri, mint rajta kivül nem ok ember és három évi tanulmány és tapasztalat után megismerkedett azokkal az utakkal is, a melyeken egy képviselő megbizói érdekeit sokkal sikeresebben tudja előmozditni, mint a képviselőház ülésein elmondott legrekebb és legfényesebb szónoklatokkal. A bizottság számba vette, hogy a törvény a hivatalnokot csak addig zárja ki a képviselőségből, amig hivatalnok, az összeférhetetlenség törvénye tehát nem volna elég alapos indok arra, hogy oly férfitól, a ki a benne helyezett bizalomnak becsülettel megfelelt, ugy forduljanak a választói, hogy még csak meg se kérdezzék, akar-e továbbra is megbizottjok lenni, vagy sem.

A második, a kinek nevét nem lehetett mellőzni, Hegedüs Sándor volt, városunk szülöttje, a kit viszonyai és munkaköre a fővárban honositottak ugyan meg és igy ugysilván a választók legnagyobb része nem is ismeri szemtől-szembe; de hatalmas ajánlat van rá nézve az. hogy maga Sámi László ur is a tisztelt választmány szine előtt maga helyébe kivánta kijelöltetni.

A harmadik név Szász Domokos uré volt. Szász Domokos, a mióta önállóvá lett, oly nyilvánosan, oly annyira mindnyájunk szemeinek láttára élt és müködött köztünk és velünk, hogy megszoktuk nevét ott emlitve hallani, a hol, a mint a költő mondja, a legjobb neveket emlitik. Szükség felettinek tartom tehát bővebben indokolni, hogy miért merült fel az ő neve is a bizottság előtt.

A negyedik jelölt Bokros Elek ügyvéd volt. Ifju erő, munkabiró és szorgalmas, szakképzett és jól iskolázott ész, szóval és irban egyaránt képes szabatosan és nem élesség nélkül kifejezést adni gondolatainak; könnyü felfogással, gyors és nem helytelen itélettel, korához képest feltünő higgadtsággal párosult kifogástalan jellem, a ki nemcsak pályáján mint ügyvéd, hanem mint városi bizottsági tag is nem csekély tekintélyt, közbizalmat és népszerüséget tudott szerezni.

Láthatja a tisztelt választmány, oly nagy nevek forgott szőnyegen, a melyek akarmelyikét bátran ajánlhattuk volna jelöltül.

A bizottság látván, hogy a vélemények eltágaznak, azzal kivánt könnyiteni feladatán, hogy mindenek előtt bizalmas úton határozott tudomást szerezzen magának arról, melyik az emlitett négy jelölt közül hajlandó a jelöltséget elfogadni.

Hegedüs Sándor és Bokros Elek urak részéről azonnal az a határozott nyilatkozat lett bejelentve, hogy a jelöltséget feltétlenül elfogadják.

Hajós János ur ugy nyilatkozott: hogy számot vetve körülményeivel, meggyőződött, hogy ez uttal nincs oly helyzetben, hogy az irányában nyilvánulható bizalomnak megfelelhessen; megköszöni azt a szives elismerést, mely a bizottság megemlékezésében nyer kifejezést, és igéri, hogy noha ez alkalommal a jelöltséget el nem fogadhatja, mégis kötelességének fogja ismerni ugy mint eddig, akár a város összességének, akár egyes polgártársainak szolgálatkész közbejárója lenni, minden ügyben, a melyben Budapesthez kötött hivatalos állásában valamit lenditni, segitni képes lesz. Készséggel fogja magát választandó képviselőink rendelkezésére adni, ha ismereteivel, tapasztalataival, tanácsával támogathatni fogja.

Szász Domokos ur hasonlólag megköszönvén a rá irányult figyelmet, kinyilatkoztatja, hogy a jelöltséget jelen körülményei közt nem fogadhatja el. Irásbeli nyilatkozata legszebb bizonyitvány hazafias közérzülete mellett.

Sajnálattal vette a bizottság tudomásul e két lemondást, és kötelességének ismeri ünnepélyesen kimondani, hogy noha minden esetre csak egy jelölt lehet képviselővé, noha kétségtelen nyereménynek kell tekintenie, ha a szavazatok egy név körül csoportosulván, a személyes pártoskodásnak eleje lesz véve; sajnálata mégis szivből jő, és koránt sem azt jelenti, a mit ily alkalommal talán ki lehetne magyarázni belőle; hanem sajnálnia kell társadalmi bajainkat, a melyek ily jeles erők magánkörülményeit gátul vetvén a közügyért buzgólkodó munkavágyoknak, alapjában képzelettivé teszi a képviselők szabad választását.

A bizottság e nyilatkozatok tudomásul vétele után eljöttnek látta az időt, hogy a felállitandó egy jelöltre nézve határozzon, és tisztelt választmány a bizottság egyhangulag és minden ellenmondás nélkül abban állapodott meg, hogy Kolozsvár városa alsó kerülete szabadelvü párti választóinak, a tisztelt választmány előtt Bokros Elek urat ajánlja orsz. képviselőjelöltnek.

Ha szükséges e választást még indokolni hivatkozom arra, a mit szerencsém volt elmondani, a mikor a jelölteket vázlatosan jellemeztem. Két név forogván kérdésben, béható indokolás lehetetlen volna összehasonlitás nélkül, ebbe pedig már csak azért se kiván a bizottság bocsátkozni, mert mind a kettő teljesen birja egész tiszteletét, és az egyiknek mellőzése, miután egyfelől elkerülhetetlen, másfelől semmi itéletet sem foglal magában, ha elsőséget adnak annak, a ki nem csak buzgólkodott és munkálkodott a közügyért, hanem buzgólkodott és munkálkodott közöttünk és szemünk láttára.

Minthogy pedig a bizottság a valamenynyiktől oly élénk örömmel üdvözölt politikai pártfusió győzelmes megszilárdulásában látja legbiztosabb zálogát hazánk e fusió által leendő felvirágzásának és jobb jövőjének: kéri a tisztelt választmányt, méltóztassék ajánlatát épp oly őszinte egyhangusággal elfogadni, a milyennel a bizottság teszi. Mutassák meg Kolozsvár városa szabadelvü választói, hogy a fusióban a régi pártviszályban nemcsak külső jelvényeit dobták el magoktól, hanem annak minden keseritő emlékét is teljesen kiirtották szivükből, és valamint a felső kerület lelkes egyetértésben éltette uj képviselőjelöltjét, hangoztassák az alsó kerület szabadelvü választó polgárai egyhangulag, egy szivvel lélekkel: Éljen Bokros Elek!

Bokros Elek nevének ajánlásakor a gyülés éljenekben tört ki s egyetlen hang sem mondván ellen a bizottság tappintatos választásának, elnök Bokros Eleket a Kolozsvár városi alsókerület képviselőjelöltjéül a gyülés éljenzései között kijelenti.

E kijelentés után a gyülés elhatározza, hogy testületileg fogja tudatni Bokros Elekkel e határozatát s az alsókerület választói közül, id. Hincz György elnöklete allatt, Haller Rezső, Vizi Endre, Kele Izrael, Tarkányi Ferencz, Ferencz József, Nagy Lajos, Demeter Károly, Diószegi Márton személyében egy bizottságot küldött ki, hogy e bizottság az alsókerület választóit Bokros Elek programmbeszédének meghallgatására alkalmas időben összehiván, jelöltüket bemutassák.

A gyülés ezzel elvégezvén ezuttal teendőjét, a választmány tagjai csoportosan indultak Bokros Elek szállására, hol a polgárok élén id. Hincz György rövid beszédben adta tudtul jelöltünknek a pártválasztmány határozatát. Bokros Elek erre a meghatottság igaz hangján válaszolt, érdemeihez aránytalannak mondotta a megtiszteltetést, melyben a város polgárai részesitik, de igyekezni fog azt jövőre kiérdemelni, erős akarata a város javáért az ország érdekében mindent megtenni, erején és tehetségén mulhatik, de jóakaratu szándékán bizonyára nem fog mulni e czéljának megvalósitása. A rómaiak — ugymond — midőn csatába bocsátották harczosukat, kardot adtak kezébe és koszorut midőn visszatért, a város polgárainak bizalmát kardnak veszi ő is, melylyel nem ugyan harczban, hanem a béke mezején fog küzdeni s teljes erejéből müködni, hogy kiérdemelje majd a koszorut. Szóló ismételten és melegen megköszönte a bizalmat, magát a szabadelvü párthoz tartozónak mondta s megigérte, hogy programmját választói előtt közelebbről előadandója. Beszédét a jelenvoltak éljene követte s képviselőjelöltünk, kedves megnyerő modorával, mesterkéletlen szerénysége, egyszerü s mégis megható szónoki képessége által a jelenvoltak megnyeretve szives kézszoritással vettek bucsut, hogy nemsokára a választási urnánál ismét kiálthassák, hogy mint megválasztott képviselőnk éljen!

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten junius 12. 10. ó. 10 p. d. e
Érkezett, junius 12. 10. ó. 35 p. d. e.

A szélsők magatartása folytán a horvátországgyülés tegnap királyi rendelettel feloszlattatott. Miniszereink Bécsből visszatértek; a tanácskozásokban tisztán magyar ügyek fordultak elő. A román vámügy függőben maradt; egyes osztrák magyar miniszterek közt azonban beszélgetések folytak a vám és kereskedelmi szerződés reviziójára; a meritorialis tárgyalások 23-kán kezdődnek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jun. 12. 1875.

— **Lapunk rendes levelezőit és vidéki barátait** tisztelettel kérjük, hogy a választási mozgalmakról minél gyorsabban értesiteni sziveskedjenek akár levél, akár táviratok utján, mely utóbbiak költségeit megtériti a szerkesztőség.

— **A lövészegyletnek** e hó 27-én tartandó zászlószentelési ünnepélye alkalmával a koszoru leányok a következők lesznek: Aubin Fáni, Aubin Róza, Bénig Anna, Bodola Ida, Bornemisza Anna, Deák Leontina, Frits Lotti, Huszár Margit, Huszár Eliz, Maczedonfi Helen, Mosél Jolán, Mádai Gabriella, Mádai Etelka, Sigmond Ella, Szombathelyi Irma, Szőts Ida, Tisza Ilona, s Végh Ella k.-ok.

— **Fogarassy Mihály** püspök ur önmlga a Homorod mentén diadal utját ülte. Volt banderium, leány sereg és lelkesedés. — Hétfőn délelőtt papi értekezletet tartott, délután Lakatos Jánosné nevelőnő rendezett egy fényesen sikerült májálist a sós-fürdőn, melyet ő excja is meglátogatott. Kedden délután hagyta el a főpásztor Udvarhely városát, s Sz.-Kereszturra távozott.

— **Filep Samu**, a szebeni kerület kataszter hivatalának igazgatója, junius 10-én N.-Szebenbe megérkezvén, a jelenlévő hatalnokokkal az esküt letétette.

Szilágyi Miklós, maros-vásárhelyi kir. főügyész és hites ügyvéd temetése nagy részvét mellett ma délelőtt 11 órakor volt Kolozsvártt, a hol az elhunyt végakarata szerént — nagyanyja hamvai mellé — helyeztetett örök nyugalomra. Béke poraira!

— **Rimes vezérczikkek** Az udvarhelyi „Baloldal“ ismét versekben zengi a szélbali politikát. Nem állhatjuk meg, hogy egy nehány sort ne mutassunk be olvasóinknak. Egyik versben „Ernyei“ nevezetü nagyhirü székely költőnk, ki közelebbről az „Otthon“-ban kapta ki a méltó elismerést igy szól:

„Vonj gyilkot barátom ten hazád vesztére:
Meglásd — kitüntetés lesz annak a bére! . .“

Minden strófa refrainje pedig ez:

— „Rablók kezeitől kifosztott szentegyház, (a haza)
A te személyedben most bün, vétek tanyaz! .“

Egy más versben valamely ismeretlen poëta igy örökiti meg magának a lap szerkesztőjének nevét:

„Dögért károg, dögért károg a veres orru holló:
Hivatalért, hivatalért, él-hal a királybiró.
Büdös valánk népek neki voksaink jutalmára:
Nem hág többet vállainkon magas ugorkafára.
Nem vájjaki, nem vájjaki varju varjunak szemét;
Tibád Anti, Tibád Anti beámterektől nem véd.
Kormány ellen, kormány ellen nagy bátran védett Ugron
Megválasztjuk, megválasztjuk követünknek, Isten bizony!“

— **Mi a vérárulás?** A ki nem tudná, megtanulhatja az udvarhelyi „Baloldal“-nak legutóbbi számából. Nevezett világlap miután Csikszereda képviselőjelöltjét, Markus Istvánt, mint „jövevényt“ amugy isten igazában leteremti, igy végzi sorait: „Idegenek választása a székelyföldön valóságos nemzet árulás és a ki ebben közremüködik, vérárulói.“

— **A közös hadügyminiszter** Ugron Gábor ellen sajtópert inditott a „Baloldal“ 16-ik számában megjelent „jog és kötelesség“ czimü czikkeért, melyben a hadsereget „liberiás cselédségnek nevezi, melynek ölés a mestersége, kudarcz a keresete, időpusztitás a szolgálata.“ A kihallgatás e hó 8-án az udvarhelyi törvényszéknél történt meg.

— **„Falu roszsza“ és „Panna asszony leányá“-ban** népszinmű-irodalmunk eme két legkiválóbb ujabb termékében csütörtök és pénteken (junius 10. 11.) volt alkalmunk még kedves fővárosi vendégünk szép játékát élvezhetni. Még aligha látott a nyári szinház akkora s oly diszes közönséget, mint e két estén. Ilyen vonzerőt csak egy Blaháné tud gyakorolni, ki különösen Panna asszony leányában egyike marad a legfeledhetetlenebb jelenségeknek Kolozsvár szinmüvészeti történelmében. Az a leirhatatlan báj, az a megkapó élethűség a kép minden egyes vonásában, az oly jellemzően árnyaló és szinező játék, az a megragadó igazság az érzelem hangjában, melylyel Blaháné Cziczelkét ábrázolta, mindezt látni, hallani, vele átérezni, élvezni kell s igy aztán lehet fogalmunk a genialis müvésznő teremtő erejéről. Aztán az a meghamisitatlan magyar fajjellegiség minden vonásban, a részletekben és az egészben egyaránt és mégis összhangzásban az örök általános emberivel s ebben avval, a mi örökéletü szép és igaz: ezt elemezni, ezt szavakkal visszaadni annyit tenne, mint meghamisitani az eredetit! „Panna asszony leányában,“ — melyet jutalomjátékául választott — különösen megragadó volt az a jelenete, melyben atyját meg akarja köszönteni nevenapján. Ez kiváló fénypontja volt egész játékának, mely mellett aztán gyönyörü szép dalai, mindamennyi telve pattogó élczczel, édes szerelmi enyelgéssel, röpke életvidorsággal, a fájdalom, öröm megrázóan igaz hangjaival, ismételten rajongó lelkesültségben tartották a felvillanyozott közönséget. A végén pedig alig tudott megválni kedves hóditójától. Különben mindkét előadásról meg kell jegyeznünk, hogy a legjobbak közé tartoztak; különösen sikerült „Panna asszony leánya,“ melyben a főbb szerepvivők mindnyájan a legnagyobb buzgalommal és szerencsével oldották meg feladatukat s olyan egész előadást teremtettek, melynél müvésziesebbet a legelső magyar szinpadon sem várhatunk. Egyesegyedül Miczunak tartottuk egész felfogását s ennélfogva játékát is elhibázottnak. A „miért“-et azonban egy más alkalomra kell hagynunk. (S. A.)

— **A lövészegyletnek** zászlószentelési ünnepélyére érkező vendégeket az indóháznál dr. Haller Károly főlövészmester, s Gyarmathy Miklós a rendező bizottság elnöke fogják üdvözölni. Az ismerkedési estély, valamint a társas ebéd a sétatéri „Arená“-ban fog megtartatni. A tánczrendező bizottság elnökévé legifj. gr. Bethlen Sándor neveztetett ki.

— **A lövészegyleti** zászlószentelésekor tartandó diszlövészet alkalmával kitüzendő jutalomdijakra ujabban Hutflesz Károly 30 francot, Dobál Antal egy cs. kir. aranyat s Bartha János egy két csövü fegyvert ajándékoztak. További adakozásokat köszönettel fogad a rendező bizottság.

— **A kolozsvári dalkör** f. hó 20-án vasárnap tartja meg az „Angol királyné“ ujonnan berendezett csinos nyári helyiségében ez évi második rendes dalestélyét. Addig is, mig a rendes müsort közölhetnök, megemlithetjük, hogy az a legujabb szerzeményekből lesz összeállitva, a többek között ez alkalommal fog előadatni Huber Károlynak uj „győzelmi dala“, mely a kolozsvári dalkörnek van ajánlva. Felhivjuk a közönség figyelmét ez élvezetesnek igérkező estélyre.

— **A kolozsvári** „Frőbel-intézet“ növendékei számára szombaton, f. évi junius 19-én délután a „lövölde“ helyiségében Tavaszi örömünnep rendeztetik. A növendékek kivonulása az intézetből délután 2 órakor történend s a társas- és tornajátékokkal kapcsolatos gyermekvigalom estve 8 órakor befejeztetik. A kivonulásra kedvezőtlen idő esetén az örömünnep az intézet helyiségében tartatik meg.

— **Az erdélyi** részeket rettegésben tartó Deanu hirhedt rabló a szebeni börtönből elszökvén, a belügyminiszter elfogatására 300 frt. jutalmat tüzött ki annak, a ki élve átszolgáltatja a hatóságnak; a ki pedig a rablót halva adja át, 200 frtot kap. Erről mindenik hatóság hivatalosan is értesittetett.

— **Meghivás**. Az egyetemi kör folyó hó 13-án vasárnap d. e. 10 órakor önképző köri gyülést tart, melyre a n. é. közönség és a kör tagjai tisztelettel meghivatnak. Tárgyai I. „A nap hőmérséke, melegének származása és fenntartása“ irta és felolvassa Félegyházi Antal. II. Birálat „A római vigjáték“ czimü müre Brandspiegel Józseftől. III. Inditványok. Kolozsvárt 1875. jun. 11. Schilling Lajos elnök. Szentkirályi Gyula, első titkár.

— **Nyári közvizsgák rendje**, a kolozsvári ref. főtanodában. Junius 12-én d. u. 6—8-ig tornagyakorlatok a városi torna-vivoda udvarán. Junius 16-án 5—7-ig zene és énekpróba. Jun. 17 d. e. 8—11-ig a VI-ik középosztály; d. u. 3—5-ig az 1-ső elemi osztály vizsgája. Jun. 18 d. e. 8—11-ig a II-ik bölcselmi osztály egyháztörténelemből; d. u. 3—6-ig a 2-ik elemi osztály. Jun. 19. d. e. 7—10. az I-ső bölcs. osztály ásványtanból; d. u. 3—6. a 3-ik elemi osztály. Jun. 21. d. e. 7—10 az 1-ső bölcs. osztály magyar irodalomtörténetből; d. u. 3—6. a 4-ik elemi osztály. Jun. 22-ikén d. e. 8—11 a II-ik bölcselmi osztály gondolkodástanból; d. u. 3—6-ig az I-ső középosztály. Jun. 23. d. e 8—11 az az 1-ső éves bölcs. mennyiségtanból; d. u. 3—6. a II-ik középosztály. Jun. 24. d. e. 8—11. II. éves bölcs. oszt. növénytanból; d. u. 3—6. a III. középosztály. Jun. 25. d. e. 8—11. az I-ső éves bölcs. oszt. egyetemes történelemből; d.u. IV-ik középosztály. Jun. 26. d. e. 8—12-ig az I-ső bölcs. oszt. hellen- és latinnyelvből; d. u. 3—6. az V-ik középosztály. Jun. 28-án d. e. 9 órakor a tanodai év ünnepélyes bezárása. Kiadta Kolozsvártt, 1875 jun. 11. Szabó Sámuel, tanvezető tanár.

— **Az unitariusok** kolozsvári főtanodájában az 1874—5-ik iskolai év második felében tartandó közvizsgálat rendje. Junius 20-án d. u. 6—8 óráig tornászat. 23-án d. e. 8—11 VI. VII. gymn. oszt. vallásból, 4. elemi oszt. minden tantárgyából. 11—12. IV. V. gymn. oszt. vallásból; d. u. 3—6 1. 2. 3. elemi osztály minden tantárgyából, I. éves theol. hittanból és encicsopaediából, II. és III éves theol. paptanból. 6—7. Vallásos ének az alosztályuaknak. 24-én d. e. 8—11 VI. VII. gymn. oszt. történelemből, I. éves theol. egyh. tört., II. éves theol. egyh. jogból. 11—12 Ángol nyelvből és orgonálásból, III. éves theol. symbolicából és unit. vallástörténetből. d. u. 3—6 VI. VII. gymn. oszt. német nyelvből, I. gymn. oszt. minden tantárgyból. 25-én d. e. 8—11. VI. VII. gymn. oszt. természettaniakból, II. gymn. oszt. minden tantáregyból. 11—12. I. II. éves theol. héber nyelvből. d. u. 3—6 VI. VII. gymn. oszt. latinnyelvből, III. gymn. oszt. tantárgyai feléből. 26-án d. e. 8—11. VII. VIII. gymn. osztály bölcselemből, III. gymn. oszt. tantárgyai másik feléből. d. u. 3—6 VI. VII. gymn. oszt. görögnyelvből IV. gymn. oszt tantárgya feléből. 28-án d. e. 8—11. VI. VII. VII. gymn. oszt. magyar irod. történetből, IV. gymn. oszt. tantárgyai másik feléből; d. u. 3—6 I. II. éves theol. biblia bevezetésből, III. é. theol. Dogm. tört., V. gymn. osztály minden tantárgyaiból. 29-én d. e. 8—11 VI. VII gymn. osztály mennyiségtanból, magántanulók vizsgája; d. u. 3—6 az érdemsorozat elkészitése. 30-án d. e. 9 órakor az érdemsorozat felolvasása. d. u. papi szigorlat. Julius 1. és 2-án szóbeli éretségi vizsga.

KÖZGAZDASÁG

Kimutatás
a kolozsvári iparos kölcsön pénztár, 1875 máj. forgalmáról.

Bevétel

Aprilis haváról készpénz áthozatal 3552 frt 94 kr, betételekben 16497 frt 01 kr, kölcsön vissza fizetésekben 53,219 frt — kr, 6% kamatban 1213 frt 90 kr, feldijban 430 frt 79 kr, késedelmi kamatban 60 frt 75 kr, könyvdijban 12 frt 50 kr, bélyegdijban 56 frt 70 kr.

összesen 75,043 frt 59 kr.

Kiadás

A tagoknak visszafizetődött 9085 frt 09 kr, 270 esetben kölcsön 61,944 frt — kr, bélyegzet ürlapra 56 frt 70 kr, irodai szükségletre 26 frt 30 kr, irodai személyzet dijába 92 frt — kr, kölcsön utáni kamatba 103 frt 80 kr, pénztármaradék egyenleg 3735 frt 70 kr.

összesen 75,043 frt 59 kr.

Május havi összes forgalom tészen 146.351 frt 39 kr.

Kolozsvár máj. 31-én 1875.

Benigni Sámuel, igazgató elnök. Mamicza János, pénztárnok.
Tömösvári Miklós, könyvvezető.

Felelős szerkesztő: **Békésy Károly.**

Nyilttér.

Érdekes

id. Hekscher Samunak Hamburgból a mai számunkban megjelent **szerencse hirdetése**. E ház a nyert összegek pontos és hallgatag kifizetése által helytt és a vidéken, oly jó hirnevet szerzett magának, hogy mai hirdetésére e helyen is mindenkit figyelmeztetünk.

Jelzálog-kölcsönöket

birodaalom bármely részében, **telekkönyvezett földbirtokra 1000** irttól a legmagasabb összegig a legelőnyösebb módozatmellett törlesztésre gyorsan eszközöl. **5000** forinton fejüli kölcsönöknél feltünő előnyt nyujt.

A hat. eng. általános
Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda
Kolozsvártt, belmonostor utcza 19. szám.
(Értekezhetni posta utján, vagy személyesen naponta d. u. 1-től 4-ig.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hivatalos.

152. — 1875. (275) (2—3)

Pályázati hirdetés.

A sz.-udvarhelyi ev. ref. collegium elöljárósága a következő két **helyettes** — és egy rendszeresitett **segédtanári** állomásra hirdet pályázatot:

a) a **mennyiség- és természettani** helyettes tanári állomásra. Ezen **egy** iskolai évre szóló helyettes tanári állomáshoz 700 o. é. frt. készpénz fizetés és tisztességes lakás van kötve.

b) **A terményrajzi- és vegytani** egy évre szóló helyettes tanári állomásra, melyhez hasonlóképpen 700 o. é. frt. és lakás van kötve.

c) Egy rendszeresitett **segédtanári állomásra,** melynek elfoglalója kiválóan a classica literáturát tanitandja. Az évi fizetés 600 o. é. frt.

A fent megnevezett három állomás bármelyikére pályázni kivánók, kellően fölszerelt folyamadványukat **folyó évi julius-hó első napjáig** nevezett cellegium **igazgatóságához** anynyival inkább siessenek beküldeni, mivel a kitűzött zárhatár idő letelte után érkezendett folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni.

Az állomások mindenike **folyó évi september első napján** mulhatlanül elfoglalandó lesz.

Kelt a sz.-udvarhelyi ev. ref. collegium elöljáróságának 1875. junius 7-kén tartott gyűléséből.

GYÁRFÁS DOMOKOS, fögondnok

BOD KÁROLY, tanár, mint az elöljáróság jegyzője

Nem hivatalos.

A bécsi kartongyár raktára

Tisztelettel tudatja a nagyérdemü közönséggel, hogy helyben **hidutcza 7-dik szám** az „Europa szálloda" mellett **fiók raktárt** nyitott és czikkeit a minőség és tartósság biztositása mellett

27 krért darab, rőf- és pár számra

27 kr.

a nagyérdemü közönségnek ajánlja.

Ezen gyár mint a **27 kros** üzleteknek kezdeményezője és alapitója, egyedüli e szakmában, mely a legjobb minőségü czikkeket e csekély árért kiszolgálni képes. (235) (8—12)

Ime egy kis kivonat a gazdagon felszerelt áru raktárból.

Cozmanozi és franczia percalok, ingszövetek és jaconok, butorszövetek minden szinben, fehér csipke függönyök, török háló köntös szövetek, sima, reczés és koczkás gyapjú-szövetek, popelin, ripsz, diagonal minden szinben, Imitation és Palermo ruhaszövetek; továbbá 4/4 és 9/8 vásznak minden elgondolható fajtában, mint elkészitetlen sléziai fonalvásznak, creász, házi bőr- és családi vásznak, fehér atlasz-csinvatok (Gratl) ágynemüeknek szines kanavászok, vászon damast-törölközök és asztalkendők, matracz és kerevet-csinvatok, 5/4 és 6/4 széles fehér siffonok és ing-sirtingek, nehéz nankingok, selyem nyakkendők és nyakékek minden alakban, úgy urak mint hölgyek részére, uri- és női harisnyák, kesztyük, vászon és batiszt zsebkendők, fekete bársonyok, különösen mindennemü kézmüvek és rövidáruk; továbbá mindennemü nehéz és széles moire, creditor, faille és bársony szalagok, valamint minden e szakmába vágó czikkek és a legujabb divatu hölgypiperék.

Számos látogatásért esd kiválló tisztelettel

A bécsi kartongyár.

Főnyeremény esetl. 375,000 márka új német **értékben.**

Szerencse-tudósitás.

A nyereményekért **kezeskedik** az állam.

Fölhivás résztvevésre a hamburgi államtól biztositott nagy pénz-kisorsolás

nyeremény-esélyeiben,

(252) a melyben (6—6)

7 millió 772,000 bir. márkát

kell okvetlen nyerni.

E pénzkisorsolás nyereményei, a melynek tervszerüleg csak **82,000** sorsjegye van, a következők: u. m. egy nyeremény esetleg **375,000**, különösen **250,000, 125,000, 80,000, 60,000, 50,000, 40,000, 36,000,** 4-szer **30 000** és **24,000,** 3-szor **20,000** és **18,000,** 29-szer **15,000, 12,000** és **10.000,** 34-szer **6000,** 45-ször **4800** és **4000,** 206 szor **3600** és **2400,** 418-szor **1800, 1500** és **1200,** 1121-szer **600, 360** és **300,** 19,320 szor **240, 131, 120** és **60,** 21,314-szer **48, 24, 18, 12** és **6** bir. márka, a melyek kevés hó alatt 7 osztályban **bizonyosan** el fognak dölni.

Az első nyeremény-huzás hivatalosan

f. é. junius 16-ra és 17-re

van kitűzve, a melyre

egy **egész** eredeti sorsjegy ára csak **3** forint
egy **fél** „ „ „ „ **1** „ **50** kr.
egy **negyed** „ „ „ „ **—** „ **75** kr.

s ezen, **az állam által biztositott eredeti sorsjegyeket,** (nem tiltott igérvényeket) **az ár bérmentes beküldése mellett** — legjobb **ajánlott levélben — a legtávolabbi vidékekre** is pontosan megküldöm.

Minden résztvevő eredeti sorsjegye mellett megkapja tőlem **ingyen** az állam — pecséttel ellátott eredeti játéktervet s a húzás után minden **felhivás nélkül** a hivatalos **nyeremény — kimutatást.**

A nyeremény pénzeket egyenesen és **titoktartás mellett azonnal pontosan fizetem a résztvevőknek.**

Minden megrendelést egyszerüen postautalványnyal, vagy ajánlott levél által tehetni.

Tessék tehát a megrendelésekkel bizalommal **hozzám fordulni**

id. Heckscher Samu,
bank- és váltóüzlet tulajdonos **Hamburgban.**

Választási lobogók

ÁRJEGYZÉKE.

A bekövetkező országgyülési választásokra ajánlja alúlirt diszesen fölszerelt **választási lobogóit,** (267) (2—3)

1/2 rőf hosszu cachemir lobogók	— frt 50 kr.	ékitésre és diszitésre
3/4 „ „ „ „	— „ 75 „	
1 „ „ „ „	1 „ — „	Banderium lobogók
1 1/2 „ „ „ „	2 „ — „	
2 „ „ „ „	3 „ — „	választási lobogók.
2 1/2 „ „ „ „	4 „ 50 „	
3 „ „ „ „	6 „ — „	
3 1/2 „ „ „ „	7 „ 50 „	
4 „ „ „ „	10 „ — „	
5 „ „ „ „	15 „ — „	
6 „ „ „ „	20 „ — „	

Az összes lobogók nemzeti nyéllel, ezüst lándzsával, ezüst rojtokkal és nemzeti bojtokkal, valamint tetszés szerinti feliratal vannak ellátva.

Szintén kokárdák és jelvények, ezer darab 25, 30, 40 frt.

1 darab selyem választási lobogó, bevonuláskor lóháton viendő, 2 rőf hosszu, franczia ezüst (vagy arany) rojtokkal és bojtokkal és festett feliratal, nyéllel és lándzsával együtt 75 frt.

Fentebbi lobogó franczia ezüsttel (vagy aranynyal) himezve, mindennel ellátva, mint fent, 125 ft

Fentebbi 1 bogó valódi ezüst (vagy arany) himzéssel, feliratal és czimerrel, valódi ezüst (vagy arany) rojtokkal és mindennel ellátva, mint fent, 250 frt.

1 darab selyem lobogó gyalogoknak 3 rőf hosszu, franczia ezüst (vagy arany) rojtokkal, bojtokkal és irott felirattal, nyéllel és lándzsával együtt 100 frt.

Fentebbi lobogó franczia aranynyal himzett feliratal, mindennel ellátva, mint fent, 150 frt.

Fentebbi lobogó valódi ezüst vagy arany himzésü feliratal és czimerrel, valódi rojtokkal, bojtokkal, nyéllel és lándzsával 300 frt. Kaphatók:

BRUNNER CH.-nál,
vácziutcza, 14. sz. Szentkirályi-féle házban.

Nagyobb vételnél 10% árengedmény.

(146) (11—20)

Valódi eredeti Serail Pasta, tapasztalatszerüleg leghatásosabb szer szeplő, persenések, pattanások, arczvörösség, bőratka, ráncok, májfolt stb. ellen; minden évszakban biztos segélyt nyujt, és pedig káros következmény nélkül, különösen a bőr tisztátalanságait eltávolitia. Ára **1 frt 50 kr.**

Valódi eredeti Serail-bőr-ifjuitó-tej, keleti mosdó-Elixir, állandóan használva, szépiti a bőrt, s örök ifjuási friseséget kölcsönöz aunak, ezen fölülmulhatlan szer különösen használtatik fürdő és minden mosakodás után és ha az arcz a nap hőségének vagy hidegnek kitéve van. Egy üvegcse ára **90 kr.**

Valódi Serail-hajnövesztőszer. Ezen világ- jeles tulajdonságait azon anyagnak köszöni, melyből készittetik; ezen balzsam — mint semmi más — medvezsirból készül, annélfogva azon rendkivüli erővel bir, hogy egész kopasz helyeken is a legdusabb hajat növesati. Egy elegans nagy porcsellán tégely ára **2 frt o. é.**

Valódi keleti hajkenőcs, a hajak hullása ellen, már harmadszori használat után a hajak kihullását megakadályozza és folytonos használat mellett a fejbőrt erősiti, valamint a gyökérnek uj élteő erőt nyujt. Ezen hajkenőcs különösen hagymázos betegségek és gyermekágy után megbecsülhetlen értékű. Ára **1 frt 40 kr. o. é.**

Valódi Serail-fejkorpa-szesz, az egyetlen szerszeri használat után az annyira alkalmatlan fejkorpát megsemmisiti, valamint a sömörképződést a fejbőrön egyszermindenkorra elhárítja. Egy üvegcse ára **90 kr o. é.**

Valódi keleti szakállnövesztő-kenőcs, még fiatal embereknél is a legrövidebb idő alatt a legdásabb szakállt növeszti. Több ezer férfi ezen csalhatatlan szernek köszöni legszebb diszét. Ára **1 frt 60 kr o. é.**

Valódi keleti haj- és szakáll-festőszer, megőszült, barna és fekete hajnak előbbi természetes szépét visszaadja, vörös vagy szőke hajat tetszés szerint barnára vagy sötét-feketére fest. Ára **3 frt 20 kr** minden hozzá szükséges készletekkel. (Össze nem tévesztendő az európai hajfestőszerekkel!!)

Pasta-Miracula, indiai növényszirudékból készült fehér, ártalmatlan balzsam. Ha ezen balzsamból a bőr bármely részére, például az arczra, ajkakra stb. csekély mennyiséget dörzsölünk, az esetben még természetes vagy beteges sápadtságnál, sőt élemedett korunknál is 20 percz alatt ama utánozhatlan, mintegy odalehelli, virágzó s átlátszó testszint (Incarnat) idéz elő, milyent gyakorta csak felttűnő szép és fiatal embereknél csodálunk, s mely sem izzadság, sem többszörös törölgetés által el nem távolitható. Ezen kitűnő szer minden festőszernél többre becsülendő. Ára **1 frt 50 kr.**

A fentebb elősorolt készitmények, a legelőkelőbbek pipereasztalainál nélkülözhetlenek s az összes európai szépitőszereket fölülmulják, mert nem önkényüleg választott anyagokból készittetnek, hanem közvetlenül a Kelet növényeiből vétetnek és ezredéveken át a Serail kizárólagos titkát képezték; egy világszerte ismert illatszer-vegyészi műhelyből erednek. **Mustapha Effendi,** csász. török udvari illatszerész Konstantinápolyban. — Valódi és eredeti minőségben Európában csak az alábbnevezett **főraktárban** kaphatók.

REISS B. urnál Budapesten,

király-utcza 46. szám, I. emelet,

hová minden megrendelések intézendők, melyek pontosan és lelkiismeretesen az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett teljesittetnek. Minden czikk mellé a szükséges használati utasitás hozzácsatolva van és pedig német és magyar nyelven. A postán küldésnél csomagolás 40 kr. bélyegért **20 krral** több számittatik.

(221) (5—12)

Központi szállitási raktár **Müller Albin** vegyésznél Brünnben.

Floriline

dr. Yate John-tól.

növényi szájlél, legjobb fogápoló szer, elűzi a rosz szájbűzt s kedves üdeséget kölcsönöz, helyreállitja a vérző és dagadt foghúst, gátolja a fogak megredvesedését, megerősiti azokat, s feltartóztatta a gyuladást a szájban és torokban, egy palaczk ára 60 kr.

Serail-fogpor

dr. Yate John-tól,

úgy tisztitja a fogakat, hogy mindennapi használata által nemcsak az oly terhes fogkő távolittatik el, hanem a fogak glazurjának fehérsége és gyöngédsége is folyton növekedik, doboz számra 40 kr.

Prompto Alivio

dr. Yate John-tól,

(fogcseppek), biztos szer minden fogfájás gyors és biztos megszüntetésére. Egy szekrény ára elkészitett pamuttal együtt 40 kr.

Török-szájlabdacsok,

rágó-czukorkák a rosz bűz eltávolitására a szájból dohányzás, szeszes italok élvezése sat. után; nélkülözhetlen jobb és finomabb társaságok, bálok, szinházak sat. látogatása alkalmával, doboz számra 40 kr.

Dr. Borhaver

Általános növényi gyomor-óvszere.

Ezen illatos és erős párlat biztos szer gyenge emésztés és abból származó étvágyhiány, puffadás, torlódás, ideges főfájás, zaha, gyomorhurut, aranyér, sápkór, gilisztabajok, s mindazon egészségi zavarok esetén, a melyek az emésztő szervek gátlásából származnak, egy palaczk ára 50 kr.

Müller

növényi mell-czukorkái

jeles enyhitő szer köhögés, mellfájás, lélegzéshiány, szamárhurut, nátha, rekedtség s a mell minden ingere ellen, egy doboz ára 30 kr.

Philokome

(növény-kenőcs), főalkatrészeiben exotikus olajokból összeállitva, megtartja a haj és szakáll eredeti szépségét és szilárdságát, gátolja a korpaképződést s újjászüli a hajat, ha kihullott, meggyógyit rövid időn minden hajbetegséget, bármi tudományos néven is nevezzék azt, a nélkül, hogy orvosi segélyre s más badarságra lenne szükség. E termék sikerei hámulatosak. 1 elegáns üveg-tégely 1 frt.

Keleti szépitőtej,

Sokan köszönik szép, tiszta, fehér fiatal arczszinüket csupán a „Keleti szépitőtejnek." Az arczon vagy arczbőrön megjelenő ferdeségek, mint: szeplő, májfolt, csúp, sömör, rézpir, hópörs, ráncz, himlőhely sat. kevés nap alatt eltünnek s a fiatalság pirja jelenik meg helyökben. Sikere oly biztos, hogy teljes ártalmatlansága mellett, az iránt kezesség vállaltatik. 1 palaczk 1 frt 50 kr.

Fennebbi különlegességek valódi minőségben kaphatók **Kolozsvárt: VALENTINI EDE ADOLF** a szeuthároms ághoz czimzett gyógyszertárában (bel-monostorutcza.) **Brassóban:** Wilhellerscher Frigyes gyógyszerész, **Maros-Vásárhelyt:** Biuder Károly gyógyszerész, **N.-Szebenben:** Albrecht Ad. kereskedő uraknál.

Felülmulhatlan

Mindig nagy és dús raktár lüstre-, ripsz-, diagonal-plaid, baréges-, gazier-, valódi szinü Carmanoser percail-, jaconet, fehér és szines brillantine-kelmékből, selyem és bársony szalagokból.
Legujabb giroflé-girofla.

27 kr.

4/4 és 5/4 széles vásznak, czérna- és bőr-gyolcs, 9/30 5/4 és 6/4 chiffon-, len-damaszt törölközők, atlasz-sinvat, czicz-, háló- és muszelin-függönyök-, ing- oxford és minden más kézműczikkek.

Len- és divatáruk,

jótállás mellett a czikkek minősége és valódisága iránt, mind saját gyártmány.

Czim:

Az első havasi takács- és gyáros-társulat

gyári raktára és árú-főtelepe.

Bécs, Máriahilferstrasse 72 sz.

Megrendelések pontosan teljesittetnek utánvét mellett. **Mustrák** ingyen és bérmentesen. (210) (9—12)

Moll Seidlitz-porai.

E porok, rendkivüli s a legkülönfélébb esetekben bebizonyult hatásuk következtében, minden eddig ismert házi gyógyszerek közt elvitázhatlanul első helyet foglalnak el; s ezer meg ezer kezünkben levő hálanyilatkozat a nagy és szárazság minden részeiből részletezett kimutatást nyujt, hogy e porok rögzött szorulásban, emésztéshiány és zsahban (sodbronnon), továbbá göresökben, vesebajokban, inbajokban, szivdobogásban, izgult fejfájásban, vértolulásokban, csuzos fagyfájdalmakban, végre aszkórságra, hypochondriára való hajlamban, tartós hányásingerben sat. a legjobb sikerrel használtattak s a legtartósabb gyógyeredményt mutatták fel.

Egy eredeti doboz ára használati utasitással együtt 1 frt o. é.

Franczia Borszesz Sóval.

Legbiztosabb önorvos a szenvedő emberiség segélyére minden belső és külső gyuladásoknál, a legtöbb betegségek, mindenféle sebzések, fej-, fül- és fogfájás, régi bajok, nyiltsebek, rák, brand, szemgyuladás, bénulások és mindenféle sérülések sat. ellen.

Palaczkokban használati utasitással együtt 80 kr o. é.

Dorsch-gadócz- (csuka-) máj olaj.

A legtisztább s leghathatósabb gyógyolaj Bergenből Norvegiában, s nem kell összetévesztení a mesterségesen tisztitott máj-olajjal. (222) (6—100)

A valódi **Dorsch-gadócz-máj-olaj** legjobb sikerrel alkalmaztatik meli- és tüdőbajokban, görvélyben és rachitisben. Meggyógyitja a legidülebb csúz- és köszvénybajokat valamint rögzött bőrkiütéseket.

1 palaczk ára használati utasitással együtt 1 frt o. é.

Valódi minőségben kapható csupán

Kolozsvárt: Valentini A. (ezelőtt Ritter) gyógytárában, bel-monostorutcza a Redoute során; továbbá **Wolff J.,** dr. **Hintz Gy., Engel J.** és **Széky Miklós** gyógytáraiban.
Dézsen: Krémer Samunál.
Déván: Lengyel Gergelynél.

Brassóban: Jekelius F. és Eremiás Döménél.
Medgyesen: Guggenberger J. F. és Fiánál.
Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerésznél. Sill Mihálynál, Thallmayer J. és Reissenberger F. A. uraknál.

Nagy-Váradon: Jánky Antal és Kiss Sámuel uraknál.
Segesvárt: Teutsch J. B.-nél.
Szászsebesen: Reinhardt J. C. gyógysz.
Szerdahelytt: Schimert F. gyógysz
Zilahon: Harmath S, F.-nél.

MOLL A., cs. k. udv. szállitó Bécs, Tuchlauben 9.

Gége-, torok- és tüdőbajok gyökeres gyógyitása,

bel-gyógyszerek használása nélkül, csupán

bécs-újhelyi gyógyszerész

KOLTSCHARSCH FRIGYES

balzsam-növényi és ásványos

belehelő

készitményei beszivása által.

Ez észszerü gyógymódot a bel- és külföldi orvosi körök igen gyakran alkalmazzák meglepő gyógysikerei miatt.

A készülék kezelésének egyszerüsége fölényt ad e belehelési módnak más rendszerek felett, ert a beteg a nyert utasitással, orvosi segély nélkül is képes azt használni. Tanár **dr. Niemeyer Magdeburgban „Die Lunge"** czimű művében különösen ajánlja azt a fennebbi betegségekben. A kezelés czélszerüsége iránt bel- és külföldi orvosi tekintélyektől is szolgálhatunk elismerő iratokkal.

Árak:

1. Belehelő készülék (javitott)	3 frt 60 kr.
Balzsamos-növényi szerek) 10 dupla	1 frt — kr.
Ásványos „) belehelésre	1 frt — kr.
Brochure	— ft 30 kr.

Bővebb részleteket e belehelés czélszerü alkalmazása iránt tartalmaz **dr. Czuberka C.** a lélegzési betegségek különleges orvosa röpirata, Bécs, Kohlmarkt 3 sz. Rendel 12—1 és 4—6 óráig. Ugyanott készülékek is kaphatók. **Megrendeléseket postal utalvány (5 kr.), vagy utánvét mellett, pontosan teljesit tiszteletettel alólirt.**

KOLTSCHARSCH FRIGYES, gyógyszerész Bécs-Újhelyen.

Bizonyitvány.

Tekintetes úr! Szieveskedjék nekem forduló postával egy-egy adag balzsam növ. és ásványos szert küldeni, s megjegyzem, hogy több orvos által felhagyott betegem, az ön jeles készitményei használásától tetemesen javul.

Kitűnő tisztelettel:
STEIN ED., gyak. orvos.

Wienerherberg, sept. 8-kán, 1874.

Tekintetes úr!

Miután önnek készülékei betegemnél a **legjobb sikert** mutatják, kérem, hogy nekem postafordultával 10 dupla belehelésre való ásvány- és balzsam-készitményt, utánvét mellett küldeni szieveskedjék.

Szőllős-Győrök, április 28-kán, 1875.

Dr. HITTLER IGNÁCZ, kerületi orvos.

Kapható Kolozsvártt: **Wolff János úr** gyógyszertárában.
Brassóban: Jekélius urnál.

(86) (10—12)

Bécsi Kártonnyomat-gyári raktár.

Bátorkodunk az 1875-diki idényre következő legjutányosabb **gyári árjegyzéket** terjeszteni; minden készitményt két minőségben jegyezünk fel s jótállunk azok teljes jóságáért, biztositván, hogy minden megrendelést azon pontossággal teljesitünk, mintha a megrendelő mélyesen választotta volna ki a czikkeket. Kivánatra mustrákkal és részletes árjegyzékkel szolgálunk. Üzletünket a legmelegebben ajánlván, maradunk

tisztelettel:

(76) (27—50) **Az üzletvezetőség.**

Arjegyzék:

Rőfös áru.	I. minőség.	II. minőség.
Saját gyártmányu percaline és ungkelme rőfe ft.	—25	—20
Cosmanoser gyártmány percalineben, creton és ungkelme, rőfe ft.	—30	.. 25
Neunkircheni battist és jaconet-gyártmány rőfe ft.	—30	—25
Franczia jaconet- és mousseline-gyártmány rőfe ft.	—40	—35
Girofié-Girofla, legujabb báli és nyári ruhakelme, rőfe ft.	45	—40
Legujabb mintáju török reggeli kabát-creton rőfe ft.	—30	——
Bútor-percail minden szinben és mustrában, rőfe ft.	—35	—30
Mustrás franczia brillantine, rőfe ft.	—35	—30
Fehér és sima szinü brillantine, rőfe ft.	—35	30
Fehér és mustrás ruhakelme, rőfe ft.	—30	—25
Cosmanoser bőr, nő és gyermekruháknak, rőfe ft.	—45	—40
Angol len ruhakelmék házi ruháknak, rőfe ft.	—30	——
Fehér chiffon, shirting és házi vászon, rőfe ft.	—25	—20
Ung-chiffon vagy ung-percail, rőfe ft.	—35	—30
Fehér damast-sinvat és fehér és sárga nánking, rőfe ft.	—30	—25
Jaquard és damast törölközők, rőfe ft.	—30	—25
Fekete orleans, rőfe ft.	—50	—40
Fekete lüster, rőfe ft.	—70	—60
Fekete selyem lüstrin, rőfe ft.	1.20	1.—
8/4 angol fekete ruharips ruhak és dolmáknak, rőfe ft.	1.60	1.30
Ruhakelmék sima, vagy mustrás szinekben, rőfe ft.	—40	—30
Egyes darab-kelmék		
Varrás nélküli rumburgi lepedők, 2 1/4 rőf széles, 3 rőf hosszu, darabja ft.	4.—	3.—
Mindenféle szinü kávéskendők darabja ft.	—80	—80
1 darab fehér, vagy szines gyermek pikét-paplan ft.	1.30	1.10
Egy garnitura ágytakaró pikétből, szines, 2 darab ft.	6.—	5—

Len-damaszt abroszok
ft. 3. — ft. 3. 50, ft. 4. 50, ft. 6. 50
8/4 10/4 12/4 18/4

Vég-áru 30+50 vagy 54 rőf.	I. minőség	II. minőség
4/4 30 rőfös czérnavászon vége ft.	8—	
9/8 30 rőfös fehéritett creaszvászon vége ft.	8—	
4/4 30 rőfös fehéritett kéziszövet vége ft.	10—	
5/4 30 rőfös fehéritett kéziszövet vége ft.	12—	
5/4 50 rőfös hollandi vászon vége ft.	14—	
5/4 50 rőfös belfasti vászon vége ft.	16—	
5/4 50 rőfös irhoni vászon vége ft.	25—	
8/8 rumburgi (csak Maz és Holfeld-féle) vászon, 6-féle, 54 rőfös vége 25—30—40—50—60—70 ft.		
Tuczet-árú 12 darabból.		
Gyermek zsebkendők képekkel és szines széllel, tuczet számra ft.	1.—	8
Leány-zsebkendők szines széllel, beszegve, tuczet számra ft.	1.05	9.
Hölgy battist vagy jaconet zsebkendők, szines széllel, tuczet számra ft.	1.60	30
Férfi zsebkendők szines széllel, beszegve, tuczet számra ft.	3.—	50
Rumburgi vászon zsebkendők, tuczet számra ft.	3.—	—
Irhoni lenkendők, 5 féle, tuczet számra 4, 5, 6, 7, 8 ft.		
Saját gyártmányu kárton fejre való kendő, tuczet számra ft.	2.5	2—
Cosmanoser gyártmánya kárton vagy battist fejre való kendők tuczet számra ft.	3.8	3.30
Foulard fejkendők tuczetje ft.	3.5	3—
Cosmanoser Foulard zsebkendők férfiaknak, tuczet számra ft.	4.—	3—
Saját gyártmányu férfi zsebkendők tuczetje ft.	3	2.50
Jaquard len asztalkendők tuczet számra ft.	4.—	3—
Damast len asztalkendők tuczet számra ft.	6.—	5—
Jaquard len törölközők tuczetje ft.	5.—	4—
Damast len törölközők tuczetje ft.	7.—	6—
Damast csemege asztalkendők, fehér vagy szines, tuczetje ft.	3.5	2.50
Török hagabug törölközők tuczetje ft.	4.—	3—

Tiszta vászon

garniturák, fehérek vagy szinesek, jaquardból	12	18	24 személyre	
	ft. 5,	ft. 10,	ft. 15,	ft. 20
garniturák, fehérek vagy szinesek, damastból	6	12	18	24 személyre
	ft. 6,	ft. 12.	ft. 18,	ft. 24

Az elküldés utánvét mellett, göngyért csak a saját kiadás számittatik s kérjük a czégre és számra pontosan figyelni, nehogy irigykedő versenytársak csalódást okozhassanak.

Bécsi kártonnyomat-gyári raktár,
Stadt, Ruprechtsplatz 3 sz. csak 3 sz. a.
a Ruprecht-egyház mögött, a sekrestye-bemenettel szemben.

Üzlet-jelentés!

a vászon- és divatárú-gyári raktár Bécsben,

Josefstadt, Kochgasse 36 szám alatt bemenet az Alserstrassén át,

elhatározá gyártmányait a helyett, hogy mint eddig, csupán a 27 kros üzleteknek adná, ugy nagyban, valamint kicsinyben személyesen áruba bocsátni és minden czikkre nézve egységi árakat szabván, a 20 rőfös végeket 7 ft frt., a 12 darabból álló tuczetet pedig 3 ftjával árulni, még pedig a 30 rőfös kelmékből valódi szinü percalineket, batistokat, jaconeteket, mousseleneket, skót és sima ruhakelméket, czérna-, hollandi-, belfast- és házi vásznakat, shirting- és ung-shiffonokat, snürl- és szines ruhabarchenteket, angol lenkelméket házi ruháknak, fehér sávos és damast-sinvatot, szines ágy-kanevászokat, fehér és sárga nankingot, tarka bútor-cziczeket és bútor-csinvatot, ablakfüggönyöket, damaszt- és sávoly-törölközőket. Továbbá tuczet számra 12 darabban fehér rumburgi lenkendőket, legfin. battist zsebkendőket szines széllel, sávoly és damast asztalkendőket, fehér és szines tiszta len csipkéket, legfin. battist zsebkendőket szines széllel, sávoly és damast asztalkendőket, fehér és kék férfizsebkendőket és minden e szakba vágó czikkeket.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és pontosan teljesittetnek, mintha vásárló személyesen vásárolt volna, s a mi nem tetszik, kifogás nélkül visszavétetik.

Czim:

An die Fabriks-Niederlage, Kochgasse 36 Bécsben.

NB. Próbaképpen 15 rőfös félvégeket és 6 darabból álló féltuczeteket is küldünk.

(264) (3—12)

Világkiállitási czikkek!

Csupán

5 o. ért. ftért

kaphatai következő jutalmazott **világkiállitási czikkeket,** úgymint:

2 darab pompás valódi japáni virágtartót,
1 „ elegáns salon-virágkosarat, finomra csiszolt gyöngyből,
2 „ bronz salon-alakgyertyatartót,
1 „ finom újarany csengettyüt,
1 „ elegáns Victoria-selyem legyezőt,
1 „ pompás fénykép-albumot, gazdagon aranyozva,
12 „ cs. k. szab. valódi britániai evőkanalat,
12 „ cs. k. szab. valódi británia-kávéskanalat,
1 „ cs. k. szab. valódi británia levesmerő kanalat,
1 „ cs. k. szab. valódi británia tejmerő kanalat,

34 darab.

A valódiság jeléül minden británia kanál „K. K. Patent" jegygyel van ellátva s jó minőség és tartósságra nézve kezességet vállalunk.

Az itt elősorolt **34 darab** pompás szép és mesés olcsó világkiállitási maradvány árba összesen csak **5 frt. o. ért.**

Kapható:

BLAU és KANN,
Grand-Magazin-jában, Bécs, I., Schwibbogengasse 1.

Vidékre utánvét mellett.

(271) (2—30)

Nehézkór

(nyavalyatörést) levél által gyógyitja **Killisch,** szakorvos, Drezda, helmsplatz 4. (ezelőtt Berlinben.)

Száz meg száz sikert tud felmutat

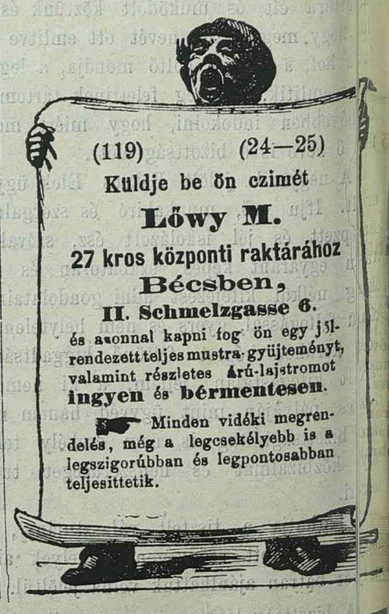

(119) (24—25)

Küldje be ön czimét

Lőwy M.

27 kros központi raktárához

Bécsben,

II. Schmelzgasse 6.

és azonnal kapni fog ön egy jól rendezett teljes mustra-gyüjteményt, valamint részletes **árú-lajstromot ingyen** és **bérmentesen.**

Minden vidéki megrendelés, még a legcsekélyebb is a legszigorúbban és legpontosabban teljesittetik.

Nyomatott Stein János m. kir. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.